



# SVĚTLO



TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

11. ČÍSLO / XXXI. ROČNÍK

17 Kč • 0,90 €

19. BŘEZNA 2023

## Z obsahu:

**Sami nedokážeme  
vyřešit rozpornost dějin  
ani svého srdce**

Homilie papeže

Františka při kajicné  
liturgii 25. března 2022  
v bazilice sv. Petra, která  
vyvrcholila zasvěcením  
lidstva, a zejména  
pak Ruska a Ukrajiny,  
Neposkvrněnému Srdci  
Panny Marie  
- strana 2 -

**Blahoslavená Josafata  
Michalina Hordaszewska**

Libor Rösner

- strana 4 -

**Můj slavný otec  
svatý Josef**

Posmrtné interview  
se španělskou  
karmelitánkou sv. Terezií  
z Avily o sv. Josefovi  
- strana 6 -

**Lidé, kteří neměli být  
Małgorzata Sołtyková**

- strana 8 -

**Po smrti dcery přestal  
dělat potraty**

Małgorzata Sołtyková

- strana 10 -

**Nepomuk má relikvii  
posledního českého krále**

- strana 13 -



Bartolomé Esteban Murillo (1617-1682): Svatý Josef

# Sami nedokážeme vyřešit rozpornost dějin ani svého srdce

Homilie papeže Františka při kajicné liturgii 25. března 2022  
v bazilice sv. Petra, která vyvrcholila zasvěcením lidstva, a zejména  
pak Ruska a Ukrajiny, Neposkvrněnému Srdci Panny Marie

**V** evangeliu dnešní slavnosti se archanděl Gabriel třikrát ujímá slova a obrací se k Panně Marii. Poprvé jí při pozdravu říká: „Raduj se, milostiplná! Pán s tebou!“ (Lk 1,28) Příčinu veselí a důvod k radosti odhaluje těchto pár slov: *Pán je s tebou*. Bratře,

sestro, dnes můžeš slyšet, jak jsou tatáž slova adresována tobě, každému z nás, můžeš si je přisvojit pokaždé, když přistoupíš k Božimu odpuštění, protože v něm ti Pán praví: „Jsem s tebou.“ Příliš často se domníváme, že zpověď spočívá v tom, že kráčíme k Bohu se svěše-

nou hlavou. Avšak nejsme to především my, kdo se vrací k Bohu, nýbrž Pán, který nás přichází navštívit, zahrnout svou milostí a potěšit svou radostí. Vyznat se ve zpovědi znamená dopřát Pánu radost z toho, že nás opět pozvedne. V jádru toho, co budeme prožívat, nestojí naše hříchy, ale Boží odpuštění. Zkusme si představit, že by středem svátosti byly naše hříchy: vše by záviselo na nás, našem pokání a úsilí, našich povinnostech. Ale tak to není – středem je ON, který nás vysvobozuje a znovu staví na nohy.

Navraťme *prvenství milosti* a prosme o dar pochopení toho, že smíření není především naším krokem k Bohu, nýbrž

*Pokračování na str. 12*

**J**en na nás záleží, jak se zachováme, co uděláme. Nic nového... A přece, vždy je tato pravda nějak nová, protože i když daná situace je zdánlivě stejná jako nějaká předchozí, nikdy nebude totožná: budeme v jiném duchovním a psychickém rozpoložení, půjde o jiné osoby, budeme na jiném místě... Ale hlavně bude vždy záležet na nás samých, pro co se v dané chvíli rozhodneme.

A to se týká i tématu ochrany lidského života od početí až po přirozenou smrt. Zvláště v tomto týdnu, na jehož konci slavíme v sobotu zvěstování narození Božího Syna Panně Marii a modlíme se v ten den za úctu k počatému životu a za nenarozené děti, můžeme své myšlenky vést právě tímto směrem. Nejde však jen o konstatování známých fakt, připomenout si danou problematiku nějakým příběhem, ale podstata tkví hlouběji: Co já mohu v dané věci udělat? Možností je spousta: od prosté modlitby až po veřejnou angažovanost v ochraně práv nenarozených dětí či ve smírné oběti. Pokud jde o záležitost potratů, jistě nemá nikdo z nás pochybnosti o tom, co si přeje Stvořitel; že jeho milost je mnohem větší než obava, co bude po narození dítěte (nemožnost o ně pečovat, bude postižené...). Tak proč se tedy zabývat tím, co uděláme, když...?

A zde jsme u jádra věci: ony tři tečky zastupují různé situace, kdy máme konat ve shodě s Boží vůlí, ačkoli je to velmi obtížné, ba jsme těžce pokoušeni,

## Editorial

abychom se zachovali jinak. Dostáváme se tak k dnešnímu světcí, jehož oslava se přesunuje na pondělí, ke snoubenci Matky Boží a pěstounu Božího Syna, ke svatému Josefovi. Co udělal, když poznal, že Maria je těhotná? Nechtěl ji vydat pohaně, ačkoliv měl na to právo... Josef totiž nebyl egoista, který si hrdě hlídá, jak bude vypadat v očích lidské společnosti, který by myslel především na vlastní prospěch bez ohledu na dobro třeba i svých blízkých. Josef byl ryzí muž Boží, moudrý, statečný, spravedlivý i milosrdný, věrný Božimu poslání, ačkoliv je poznal až v poslední chvíli – dvěma slovy: byl svatý.

Kolik svatých mužů podle jeho vzoru potkáváme dnes? A kolik svatých žen po vzoru Panny Marie? Není snadné si připustit, že všichni tak nějak pokulháváme. Ale to nás osvobozuje: příznání si pravdy! Máme na čem pracovat! A tady je to jasné: Nebuďme jako oni rodiče slepého od narození z dnešního evangelia, kteří ve společensky složitým okamžiku „strčili hlavu do písku“ a nechali svého dospělého syna „na holičkách“, ať se obhájí před svými soudci sám. Naopak, buďme jako svatý Josef a postavme se vždy s pomocí Boží milosti za pravdu, ať už nás to bude stát cokoliv! Chceme-li spolupracovat na díle spásy nejen své, ale i celého světa, nemůžeme jinak. Není nutné vrh-

nout se střemhlav vstříc možné represii ze strany lidské společnosti, vždy máme jednat s rozvahou a hledat Boží vůli. Každý člověk, a křesťan obzvláště, je však povolán k tomu, aby podle poznané pravdy žil, ji hlásal a obhajoval. V praxi to znamená, že kdykoliv máme příležitost postavit se za Boží věc, za jedinou Pravdu, kterou je Bůh sám, pak neváhejme! Pán Bůh nás sice nepřestane milovat, i když sklopíme zrak a jako nevidoucí projdeme kolem, aniž bychom se angažovali v obhajobě Boží pravdy, ale dříve či později nás může tížit svědomí, že jsme opomenuli vykonat dobro – a to je hřích. Záleží jen na nás...

Kéž i texty tohoto čísla Světla, které jsou většinou zaměřeny na problematiku potratu (str. 8–12) a úctu ke svatému Josefovi (str. 6–8), jsou novým povzbuzením pro nás všechny – a dáme-li je přečíst i jiným, také pro ně – k tomu, abychom měli otevřená srdce pro Boží pravdu, i když je někdy pro nás velmi bolestná, a abychom tuto pravdu přijali a obhajovali, podle ní konali. Všecko ve světle Božím je potom zřejmé, a je jasné, co je vůle Otce, a co ne.

Svatý Josefe, ochránce Svaté rodiny, pomoz nám být ryzími křesťany, kteří vždy naslouchají hlasu Božimu a žijí podle jeho svatě vůle!

Panno Maria, vypros Boží slitování všem, kdo se provinili proti lidskému životu a důstojnosti člověka!

*Daniel Dehner*

**P**řipojit se k Ježíši Kristu znamená chodit ve světle, které přinesl na tento svět. Vyhledej ho a zůstávej s ním. Odděl se od těch mnohých, které ovládla temnota, a proto zůstávají slepí. Pán ti chce dnes ukázat, že je obtížnější otevřít oči tomu, koho oslepila jeho pýcha, než uzdravit slepého od narození.

Jeden takový slepec tu již léta sedí u cesty a žebrá. Zdejší lidé už jej znají. Tu a tam mu dají nějakou almužnu, ale více pro něho nejsou schopni udělat. Domnívají se, že jeho slepota je trestem za jeho hřích. Soudí tak i Pánovi učedníci, ale tobě i jim se dostává napomenutí, že takové soudy jsou krajně nespravedlivé. Myslíme totiž při nich také na sebe, jako by cizí neštěstí bylo naším ospravedlněním. Neštěstí toho žebračka není následkem hříchu, ale příležitostí, jak zjevit Boží moc a slávu.

K tomuto ubožákovi se přiblížila Boží dobrota dříve, než o ni mohl prosit. Ani neví, co se s ním náhle děje. Neznámý člověk mu místo almužny pomazal oči obyčejným blátem a poslal ho k rybníku, aby se umyl. Nechápe to, ale poslechne a jde. Nabídní se, že ho zavedeš na vykázané místo. Staneš se tak svědkem, jak za tento úkon poslušnosti je odměněn nečekaným darem. Prohlédl a vidí najednou všechno to, čeho se jen dotýkal nebo o čem se mohl jen doslechnout. Zakouší, co to znamená poznávat svět ve světle. *Umyl se a vidí.* Představ si, že by z pohodlnosti nebo z rezignace či z pýchy odmítl odejít k rybníku a propásl tak svou velikou životní šanci. Sdílejí s ním jeho radostné překvapení, ale současně si uvědom, zda tě jeho případ nemá upozornit, že se už povážlivě dlouho zdráháš udělat to málo, abys také viděl svět i sebe ve zcela novém a pravém světle.

Zázračná změna, která potkala slepého žebračka, způsobila všeobecný rozruch. Ne všichni mají radost z jeho uzdravení. Jsou tu někteří, kterým se zdá divné, že by ho už neměli vidat na známém místě jako názorný příklad, jak byl potrestán hřích. Jiní dokonce nechtějí z opatrnosti vzít celý případ na vědomí. Ale jsou tu i vypočítaví donašeči, kteří chtějí být dobře zapsáni, a jdou oznámit vrchnosti, že byl porušen předpis. Člověk, kterému se dostalo milosti, že byl zbaven slepoty, upadl v nemilost u těch, kteří setrvávají ve slepotě.

## Dvojitá slepota

*Zamyšlení nad liturgickými texty dnešní neděle*

*Vy nevíte, odkud je, a otevřel mi oči.*

Protože nejsou schopni rozeznávat Boží znamení, usoudili tito sebevědomí soudci, že ve jménu svého zákona potlačí všechno, co přesahuje jejich omezený horizont. Ve své slepotě dospěli k absurdnímu závěru, že ten, kdo prokazuje tak zjevné dobrodiní, je vlastně odsouzenihodný hříšník. Zástup pochlebníků jim právě předvedl živoucí důkaz Ježíšovy božské moci a slitovnosti, který je usvědčuje ze zaslepenosti nejen zázračně nabytým zrakem, ale i svou prostou a nadmíru průkaznou logikou. Bývalý žebraček nepokrytě žasne nad tím, jak je možné, že jeho vzdělaní představení nechápou to, co by mělo být jasné i slepému: *To je právě divné, že nevíte, odkud je. Kdyby ten člověk nebyl od Boha, nemohl by učinit nic.* Ale důvody bývalého žebračka nemají pro ně žádnou váhu. Jak si může dovolit poučovat ty, kteří jsou *Mojžíšovými učedníky?* Mocným, kteří se ocitnou v koncích se svou logikou, zbývá poslední argument: osočování a násilí. *A vyhnali ho ven.* Kolika obdobných případů budeme ještě svědky!

Ujmi se tohoto Ježíšova svědka, kterého se zatím nezastali ani jeho vlastní rodiče. Po krátké radosti ze slunečního jasasu a pohledu na Boží přírodu to byl pro něho jistě šokující zážitek. Nezahanbil tě svou statečností, s jakou hájil svého Dobrodince, ačkoliv ho ani nezná? Každého, kdo o něm vydává tak neohrožené svědectví, Pán vyhledá, aby mu zjevil sám sebe.

Poklekní spolu s uzdraveným před Pánem a vzdávej dík a chválu Otci, který ho poslal, aby *ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí.* V dnešním dramatickém příběhu jsi mohl poznat zblízka jedny i druhé. Slepota těch, kteří spoléhají jen na svůj domnělý bystrozrak, spočívá v tom, že nevidí už nic, jen sebe, a proto také jenom sebe uctívají. Jestliže pravda je ve skutečnosti jiná, než oni usoudili, tím hůře pro pravdu, i kdyby to byl sám Bůh. To je bolestná konfrontace, která se od Golgoty táhne až do skonání časů.

*Věříš-li v Syna člověka, odděl se se vši rozhodností od zaslepených. Jdi se umýt*

## Liturgická čtení

### 1. čtení – 1 Sam 16,6-7.10-13a

Hospodin řekl Samuelovi: „Napln svůj roh olejem a jdi! Posílám tě k Jesseovi, Betlémanu, protože jsem si vyhlédl krále mezi jeho syny.“ Když (Samuel) přišel a spatřil Eliaba, řekl si: „Jistě tenhle je před Hospodinem jeho pomazaný.“ Hospodin však řekl Samuelovi: „Nevšmej si jeho vzhledu ani vysoké postavy, neboť ho vylučuji. Nedivám se totiž jako člověk; člověk soudí podle zdání, Hospodin vidí do srdce.“ Jesse předvedl před Samuela sedm svých synů, ale Samuel řekl: „Mezi nimi Hospodin nevyvolil nikoho.“ A zeptal se: „Jsou to již všichni chlapci?“ Jesse odpověděl: „Ještě je nejmladší, ten pase stáda.“ Samuel tedy řekl Jesseovi: „Pošli pro něho, neboť nesedneme k jídlu, dokud sem nepřijde.“ Poslal tedy a uvedl ho: byl plavovlasý, s krásnými očima a milého vzhledu. Tu řekl Hospodin: „Nuže, pomaz ho; to je on.“ Samuel vzal roh s olejem a pomazal ho uprostřed jeho bratrů. Od toho dne i nadále působil s Davidem Hospodinův duch.

### 2. čtení – Ef 5,8-14

Bratři! Byli jste kdysi tmou, ale teď jste světlem v Pánu. Žijte jako děti světla. Ovoce toho světla totiž záleží ve všestranné dobrotě, spravedlnosti a v životě podle pravdy. Zkoumejte, co se líbí Pánu, a nemějte žádnou účast v těch neplodných skutcích tmy; spíše je veřejně odsuzujte. Vždyť člověku je hanba už jen o tom mluvit, co ti lidé potají páchají. Všechno, co se odsoudí, ukáže se v pravém světle. Všecko totiž, na co se vrhne světlo, je potom zřejmé. Proto se říká (v Písmě): *Probud se, spáči, vstaň z mrtvých, a Kristus tě osvítí.*

*Dokončení na str. 5*

v rybníku Siloe, abys byl světlem v Pánu a žil jako dítě světla. Ovoce tohoto světla totiž záleží ve všestranné dobrotě a v životě podle pravdy. Pravda je v pokoře a pokora je pravda. Bez pokory nikdo není schopen říct *věřím, Pane*, ani když vidí zázrak na vlastní oči.

Probud se, spáči, vstaň z mrtvých, a Kristus tě osvítí.

*Bratr Amadeus*

# Blahoslavená Josafata Michalina Hordaszewská

*Byla spoluzakladatelkou kongregace a paradoxně musela čelit nejvíce protivenstvím právě ze středu kongregace. Nebralo jí to na cti, zvláště když vše kladla k patě Kristova kříže, a tak se učila nést kříž svůj.*

**N**arodila se 20. listopadu 1869 ve Lvově. Zde je na místě poznamenat, že Lvov byl po staletí součástí Polska a i v době narození budoucí blahoslavené se na něj pohlíželo jako na polské město, jakkoli samostatný polský stát tehdy neexistoval. Od konce 18. století byl totiž rozdělen mezi tři evropské mocnosti, přičemž teritorium kolem Lvova připadlo Rakousku.

Michalina pocházela z osmi dětí, její otec byl stolař, matka vedla skromnou domácnost. Michalina, aby přispěla alespoň malým dílem do rodinného rozpočtu, odešla velmi záhy pracovat, a sice do sklářské hutě, prakticky ani nevychočila školu.

Její vztah k náboženství (pokřtěna byla v řeckokatolickém ritu) byl již od mala velmi vroucí, traduje se, že se svou sestrou Annou napodobovaly praxi poustevníků a živily se kořinky. Občas ji rodiče nemohli najít. Moc se ovšem nestrachovali, měli již zkušenost, že se modlí v malé lesní kapličce. Později ráda evangelizovala své spolupracovnice.

Nelze se proto divit, že se v ní probudila touha po zasvěceném životě, která se ještě prohloubila po účasti na rekolekcích pro mládež, jež v roce 1888 dávali otcové

baziliáni. Nedlouho po rekolekcích složila soukromý slib čistoty.

Michalininým záměrem bylo vstoupit k baziliánkám, nicméně musela od něj upustit. Otec Jeremiáš Łomnicki, baziliánský mnich, jenž u ní rovněž rozpoznal povolání, jí dal na srozuměnou, že by nejen pro ni bylo lepší, kdyby založila ženskou kongregaci byzantsko-ukrajinského obřadu.

*„Zpočátku jsem dost váhala, přece jen šlo o něco neznámého, avšak když jsem rozvažovala o potřebách mého ubohého národa, pochopila jsem, že je to Boží vůle pro mne. Proto jsem se rozhodla jít za hlasem Božím a prokázat připravenost ke všem obětem, jaké bude budoucí kongregace vyžadovat,“* napsala později.

Poté, co vyjádřila s návrhem otce Łomnického souhlas, dostalo se jí od něj rady, aby se na budoucí život v řeholi několik měsíců připravovala u sester feliciánek, bratři baziliáni zatím připraví pro novou kongregaci podmínky.

Dne 24. srpna 1892 se v baziliánské církvi sv. Onufria ve Lvově konala Michalinina oblačka. Přijala při ní jméno Josafata (podle mučedníka sv. Josafata Kunceviče) a stala se tím první sestrou

nově založené Kongregace služebnic Neposkvrněné Panny Marie. Tři dny nato se uskutečnilo otevření a posvěcení prvního domu kongregace, jejímž duchovním vůdcem se vedle otce Jeremiáše Łomnického stal i otec Kiril Selecki.

Ona i nové sestry se v duchu charismatu kongregace věnovaly péči o děti, sirotky, nemocné, nadto vedly činný apoštolát jako katechetky, učitelky a vychovatelky. To vše v chudobě, neúnavné práci a modlitbě a sesterské lásce, jakož i ve vědomé snaze svědčit o Bohu svým životem.

Není bez zajímavosti, že Josafata se představenou neustále se rozrůstající kongregace stala až v roce 1902, do té doby ji vedli oba výše jmenovaní otcové z pozice spoluzakladatelů. Projevila se poté jako výborná organizátorka řeholního života. Můžeme u ní vypořadovat tytéž vlastnosti jako u řady jiných zakladatelek kongregace nebo u bohabojných řeholnic, odevzdávších zcela svůj život Hospodinu. Denně trávila hodiny před svatostánkem, pomáhala, kde se dalo, heroicky snášela různé nesnáze. Ty pramenily z všemožných ostouzení ze strany zlých jazyků, případně z nepochopení okolí. Své spolusestry vedla k tomu, aby se modlily i při práci a aby se jim Bůh z mysli nikdy nevytratil.

Navzdory vši snaze o nastolení rodinné atmosféry uvnitř komunity se některým sestrám nezamlouvalo, jak ji převorka vede. Právě očerňování z jejich úst bolelo sestru Josafatu nejvíce. Ještě hůře začalo být, když vyšší církevní kruhy dosadily na pozici dozorujícího komisaře nového kněze. Ten se začal vměšovat i do záležitostí vnitřního života kongregace, aniž by nějak bral na vědomí, že má tato řeholní rodina svou matku představenou. Ale i v tomto případě Josefa Michalina dala průchod své až andělské trpělivosti, s níž tyto neoprávněné zásahy do chodu kongregace snášela.

Po třech letech dospěla k závěru, že příčinou podobných postupů je ona sama a že vzdá-li se svého úřadu, kongregaci tím pomůže. Metropolita Andrej Šepčický její žádosti o zproštění úřadu vyhověl,

Mariánské společenství Večeřadla Křenovice u Kojetína Vás co nejsrdečněji zve na

## NOČNÍ EUCHARISTICKÉ PROCESÍ NA SVATÝ HOSTÝN

konané v **pátek 31. března 2023 od 21.00 hod. za účasti Mons. Antonina Baslera.**

**ÚMYSLY PROCESÍ:** Za odčinění urážek způsobených Trojedinému Bohu a Panně Marii; za ochranu rodiny a manželství jako svazku muže a ženy; za odčinění hříchu potratu a návrat lidstva k Božím přikázáním; za svatost kněží a zachování pravé katolické víry; za pokoj a mír v lidských srdcích a na celém světě.

**ORGANIZACE POUTĚ:** 21.00 hod. – zahájení procesí z parkoviště v Bystřici pod Hostýnem (u hřbitova) • **00.00 hod. – mše svatá v bazilice na Svatém Hostýně** – hlavní celebrant Mons. Antonín Basler • po skončení mše svaté bude následovat odvoz poutníků autobusem na parkoviště v Bystřici pod Hostýnem.

Pro ty, kteří se nemohou pěšího výstupu zúčastnit ze zdravotních důvodů, bude připraven paralelní program v bazilice na Svatém Hostýně od 21.30 hod. Na Svatý Hostýn je vyveze autobus před zahájením procesí.

**Autobus** pro poutníky **zastavuje na těchto místech:** KOJETÍN – od kostela Panny Marie v 19.45 hod. • KROMĚŘÍŽ – od kostela sv. Jana ve 20.00 hod. • HULÍN – autobusová zastávka na nám. Míru ve 20.15 hod. • HOLEŠOV – autobusové nádraží ve 20.30 hod. Po skončení programu na Svatém Hostýně se vrací autobus stejnou trasou nazpět. Zájem o autobus je nutné předem nahlásit na telefon: 606 484 928. Informace také na [www.veceradlo.cz](http://www.veceradlo.cz). Těšíme se na Vás!

takže mohla dobrovolně odejít do ústraní domu kongregace v Truskawcích, který byl nejchudší ze všech.

Potíže uvnitř řeholní rodiny, lépe řečeno překážky, které by jí do cesty kladly spolusestry, tím však nedošly svého konce. Nemáme v dějinách církve mnoho zakladatelek kongregace, které by hned dvakrát nebyly připuštěny k věčným slibům. Sestru Josafatu však tyto očividné nespravedlnosti nezměnily. Nadále zůstávala mírná a pokojná, ještě více se pohroužila do modlitby, v níž hledala a nacházela Boží vůli, ještě více se vrhala do náruče askeze. Takže se vlastně měnila – a to ještě více k lepšímu, rostla ve svatosti.

Až v roce 1909 přivilola 2. generální kapitula kongregace, že sestra Josafata Michalina Hordaszewská může složit věčné sliby. Absolvovala tento akt ve vy-



*Blahoslavená Josafata  
Michalina Hordaszewská*

půjčeném hábitu, protože ten její nebyl pro tuto slávu použitelný a nový neměla.

Dlouhotrvající bolesti páteře, započavši v roce 1914, přiměly sestru Josa-

fatu podstoupit vyšetření. To odhalilo nevyčísitelnou tuberkulózu kostí. Požádala o přemístění do Kristonopolu, kde se nacházel noviciát kongregace. Tam se připravovala na smrt, prorokujíc, že nadejde v den slavnosti Zvěstování Panny Marie. Tak se též stalo – s vyslovenými jmény Ježíš, Maria, Josef zemřela v nedožitých padesáti letech 25. března 1919.

Josafatino tělo nespočívá v její rodné zemi, nýbrž v Římě, kam bylo v roce 1982 do domu jí založené kongregace převezeno. Dne 27. června 2001 prohlásil papež Jan Pavel II. při své apoštolské cestě na Ukrajinu tuto řeholnici za blahoslavenou. V současnosti působí sestry Kongregace služebnic Neposkvrněné Panny Marie v 15 zemích v počtu přesahujícím číslo 800.

## Liturgická čtení - dokončení ze str. 3

### Evangelium - Jan 9,1-41

Ježíš uviděl cestou člověka, který byl od narození slepý. Jeho učedníci se ho zeptali: „Mistře, kdo zhřešil: on sám, nebo jeho rodiče, že se narodil slepý?“ Ježíš odpověděl: „Nezhřešil ani on, ani jeho rodiče, ale mají se na něm zjevit Boží skutky. Musíme konat skutky toho, který mě poslal, dokud je den. Přichází noc, kdy nikdo nebude moci pracovat. Pokud jsem na světě, jsem světlo světa.“ Po těch slovech plivl na zem, udělal ze sliny bláto, potřel mu tím blátem oči a řekl mu: „Jdi se umýt v rybníku Siloe“ – to slovo znamená „Poslaný“. Šel tam tedy, umyl se, a když se vrátil, viděl. Sousedé a ti, kteří ho dříve vidali žebrat, se ptali: „Není to ten, který tu sedával a žebral?“ Jedni tvrdili: „Je to on.“ Jiní říkali: „Není, ale je mu podobný.“ On řekl: „Jsem to já.“ Ptali se ho tedy: „Jak to, že teď vidíš?“ On odpověděl: „Člověk jménem Ježíš udělal bláto, pomazal mi oči a řekl: »Jdi k Siloe a umy se!« Šel jsem tedy, umyl se, a vidím.“ Ptali se ho: „Kdo je ten člověk?“ Odpověděl: „To nevím.“ Přivedli toho bývalého slepce k farizeům. Ten den, kdy Ježíš udělal bláto a otevřel mu oči, byla zrovna sobota. Také farizeové se ho znovu vyptávali, jak nabyl zraku. On

jim odpověděl: „Přiložil mi na oči bláto, umyl jsem se a vidím.“ Někteří farizeové říkali: „Ten člověk není od Boha, protože nezachovává sobotu.“ Jiní ale namítali: „Jak by mohl hříšný člověk dělat takové zázraky?“ A nemohli se dohodnout. Znovu se tedy zeptali toho slepého: „Co ty o něm říkáš, když ti otevřel oči?“ On odpověděl: „Je to prorok.“ Židé však tomu nechtěli věřit, že byl slepý a že nabyl zraku, až si zavolali rodiče toho uzdraveného slepce a zeptali se jich: „Je to váš syn, o kterém vy říkáte, že se narodil slepý? Jak to, že teď vidí?“ Jeho rodiče odpověděli: „Víme, že je to náš syn a že se narodil slepý. Ale jak to přijde, že teď vidí, to nevíme, a kdo mu otevřel oči, to my nevíme. Zeptejte se jeho. Je dospělý, ať mluví sám za sebe.“ To jeho rodiče řekli, protože se báli židů. Židé se už totiž usnesli, aby každý, kdo Ježíše vyzná jako Mesiáše, byl vyloučen ze synagogy. Proto jeho rodiče řekli: „Je dospělý, zeptejte se jeho.“ Zavolali tedy ještě jednou toho bývalého slepce a řekli mu: „Vzdej Bohu chválu! My víme, že ten člověk je hříšník.“ On odpověděl: „Zda je hříšník, to nevím, ale vím jedno: že jsem byl slepý, a teď vidím.“ Zeptali se ho tedy: „Co s tebou udělal? Jak ti

otevřel oči?“ Odpověděl jim: „Už jsem vám to řekl, ale jako byste to neslyšeli. Proč to chcete slyšet znovu? Chcete se snad i vy stát jeho učedníky?“ Osopili se na něj: „Ty jsi jeho učedník! My jsme učedníci Mojžíšovi. My víme, že k Mojžíšovi mluvil Bůh, o tomhle však nevíme, odkud je.“ Ten člověk jim odpověděl: „To je skutečně divné, že vy nevíte, odkud je – a otevřel mi oči. Víme, že hříšníky Bůh neslyší, ale slyší toho, kdo je zbožný a plní jeho vůli. Od věků nebylo slycháno, že by někdo otevřel oči slepému od narození. Kdyby tento člověk nebyl od Boha, nic by nedokázal.“ Řekli mu: „V hříších ses celý narodil – a ty nás chceš poučovat?“ A vyhnali ho. Ježíš se dověděl, že ho vyhnali; vyhledal ho a řekl mu: „Věříš v Syna člověka?“ Odpověděl: „A kdo je to, pane, abych v něho uvěřil?“ Ježíš mu řekl: „Viděl ho: je to ten, kdo s tebou mluví.“ On na to řekl: „Věřím, Pane!“ a padl před ním na kolena. Ježíš prohlásil: „Přišel jsem na tento svět soudit: aby ti, kdo nevidí, viděli, a kdo vidí, oslepli.“ Slyšeli to někteří farizeové, kteří byli u něho, a řekli mu: „Jsme snad i my slepi?“ Ježíš jim odpověděl: „Kdybyste byli slepi, neměli byste hřích. Vy však říkáte: »Vidíme.« Proto váš hřích trvá.“

# Můj slavný otec svatý Josef

## Posmrtné interview se španělskou karmelitánkou sv. Terezií z Avily o sv. Josefovi

*Váš životopis, dopisy a myšlenky jsou obsaženy v šesti svazcích a byly vydány v mnoha jazycích. Mohla byste nám shrnout, co soudíte o svatém Josefovi a jaký měl pro vás význam? Říká se, že jste byla obzvláště horlivou ctitelkou svatého Josefa.*

**Terezie:** To je pravda, ale musím prohlásit, že ačkoliv se veřejně hlásím mezi jeho ctitelky, byla jsem v jeho službě a následování vždy nedostatečná.

*Říká se, že jste jak při četných pobožnostech, tak při psaní náboženských spisů nikdy nic nezačínala, aniž byste se z tohoto důvodu neobrátila na svatého Josefa?*

**Terezie:** Slavného svatého Josefa jsem si zvolila za přímluvce u Pána a jemu jsem se ustavičně světovala. A opravdu, jasně jsem poznávala, že byl mým otcem a pánem, který mě zachránil jak z oné mé tehdejší velké bídy, tak i z dalších, ještě větších, když byla ohrožena má čest a spása mé duše. Dal mi dokonce mnohem více, než oč jsem prosila.

*Vaše prosby byly vždy vyslyšeny?*

**Terezie:** Nevzpomínám si, že bych byla někdy o něco prosila, čeho bych nedosáhla. Je to až s podivem, jak veliké milosti mi Bůh udělil na přímluvu tohoto blaženého světce a z kolika nebezpečí těla i duše mě skrze něho vysvobodil.

*O jakou tělesnou nouzi se konkrétně jednalo?*

**Terezie:** Světec způsobil, že jsem nezůstala ochrnutá a mohla jsem opět vstát z lůžka.

*My však vzýváme i jiné svaté. Máme se nyní těchto přímluvců vzdát?*

**Terezie:** Zdá se, že jiní svatí mohou pomáhat jen v určitých záležitostech. Tohoto slavného světce jsem však poznala jako pomocníka v nouzi za všech okolností. Pán nám chce nesporně ukázat, že mu v nebi neodepře nic, zač prosí, protože zde na zemi mu byl poddán jako svému živiteli a ochránci, který měl právo mu přikazovat.

To si ověřily také jiné osoby, kterým jsem poradila, aby se mu svěřily. Dnes je už počet těch, kteří tohoto světce opět uctívají, velmi velký a všichni si mohli ověřit pravdivost toho, co zde bylo řečeno.

*Můžete uvést některé formy úcty ke svatému Josefovi?*

**Terezie:** Nakolik mi to bylo možné, oslavovala jsem jeho svátek s velkou okázalostí. Při tom jsem však byla naplněna méně duchem pravé úcty než vlastní ješitností, protože jsem chtěla, aby bylo všechno uspořádáno krásně a okázale. Můj úmysl byl při tom dobrý, ale musím dosvědčit, že do všeho dobrého, k čemu mi Pán propůjčil své milosti, se vloudilo i mnoho nedokonalostí a chyb. Naopak ve zlém, v touze po nádheře a marnivosti, mi byla vlastní velká šikovnost a pečlivost. Kež mi to Pán odpustí.

*Co byste doporučila našim čtenářům?*

**Terezie:** Ráda bych každému doporučila, aby tohoto přeslavného světce uctíval, protože vím z mnoha zkušeností, jak mnoha milostí může dosáhnout u Boha. Nikdy jsem nepoznala nikoho, kdo k němu choval opravdovou úctu a sloužil mu zvláštními cvičeními, aby neudělal také velké pokroky ve ctnostech. Protože on velmi podněcuje duše, které se mu svěřují. Pokud vím, již mnoho let ho o jeho svátku prosím o zvláštní milost, a vždy cítím, že moje prosba byla splněna. A když ta prosba není úplně správná, vede ji k něčemu lepšímu.

*Není to příliš vysoké?*

**Terezie:** Kdo nechce věřit mým slovům, toho prosím pro lásku Boží, aby udělal tento pokus. Pozná, jak velký užitek mu to přinese, když se svěří tomuto přeslavnému světci a bude ho zbožně uctívat.

*Říkala jste, že kdo miluje Matku Boží, musí milovat i svatého Josefa.*

**Terezie:** Ano, protože nevím, jak je možno myslet na Královnu andělů a na

ten čas, ve kterém s Ježíškem vydržela všechno to, co vystála, bez přispění a pomoci, kterou jí poskytoval svatý Josef.

*Svatý Josef prý je nejen velkým dobrodincem ve všech tělesných potřebách a starostech, ale také bezpečným vůdcem a pomocníkem v záležitostech srdce a duše, a především je velkým učitelem modlitby.*

**Terezie:** Jistě. Zvláště ti, kteří se věnují vnitřní modlitbě, měli by se k němu vždy s láskou obracet. Kdo nemůže najít žádného učitele pro vedení ve vnitřní modlitbě, ať si zvolí tohoto slavného světce a nikdy nesejde na scestí.

*Zmínujete se ve svých spisech, jak je důležité mít dobrého zpovědníka. Platí to pro nás všechny, ale není lehké takového najít. Tak tomu je i u vás. Nakonec vám byl darován dobrý kněz.*

**Terezie:** Nemohu za to dosti děkovat Bohu a mému slavnému otci svatému Josefovi. On mě přivedl k zbožnému muži, protože on byl velitelem hlídky svatého Josefa, kterému jsem se svěřila stejně jako Panně Marii.

*Založila jste za svého života celkem 18 klášterů. První z nich v Avile jste zcela záměrně zasvětila svatému Josefovi. Jak k tomu došlo?*

**Terezie:** Když jsem jednou přijímala Eucharistii, uložil mi Pán, abych tuto záležitost ze všech sil podporovala. Přitom mi dal velké zaslíbení, že tento klášter nikdy nezanikne, ale bude mu sloužit s velkou horlivostí. Měl dostat jméno svatého Josefa. Tento svatý měl nad námi bdít na jedné bráně a svatá Panna na druhé a uprostřed bude přebývat Kristus. Tento klášter se má stát velkou hvězdou a bude šířit velký jas. Současně mi poručil, abych tento plán sdělila svému zpovědníkovi P. Baltazaru Alvarezovi a požádala ho, aby nebyl proti tomuto záměru a nezdržoval mě od něho.

*Zřízení tak četných klášterů bylo přece spojeno i s mnoha hmotnými starostmi. Odkud jste měla tolik potřebných prostředků? Nebyla jste někdy blížká myšlence vzdát se toho?*

**Terezie:** Jednou jsem byla v takové nouzi, že jsem nevěděla, co si počít a z čeho zaplatit pracovníky. Tu se mi zjevil svatý

Josef, můj pravý otec a pán, a ujistil mě, že mi peněz nikdy nebude scházet. Jen ať najmu dělníky. Udělala jsem to, i když jsem neměla ani haléř. A hle: Pán mi opatřil tolik prostředků, že všichni, kdo se o tom dověděli, nevycházel z úžasů.

*Vypravujete ve svém životopise, že jste svatého Josefa a svatou Pannu několikrát viděla. Protože jste byla vyznamenána nejvyšší autoritou církve (obdržela od Pavla VI. v roce 1970 titul učitelky církve), a navíc jste jako střízlivě myslící osoba byla skeptická k viděním, nelze o vašich představách pochybovat. Můžete našim čtenářům popsat, jak k tomu došlo?*

**Terezie:** Bylo to právě v tu dobu (založení prvního kláštera v Avile) o svátku Nanebevzetí Panny Marie, kdy se stalo toto: Nacházela jsem se toho dne v jednom klášterním kostele řádu slavného svatého Dominika a přemýšlela jsem o množství hříchů, které jsem právě zde vyznala ve zpovědi, a o svém hříšném životě. Tu jsem upadla do takového vytržení, že jsem málem ztratila vědomí. Posadila jsem se a nemohla jsem, jak jsem myslela, sledovat pozdvihování svaté Hostie ani mši svatou, a pociťovala jsem z toho úzkost ve svém svědomí. Zdálo se mi, jako bych byla zahalena do bílého zářícího šatu. Zpočátku jsem neviděla, kdo mě tím oděl; ale pak jsem spatřila naši milou Paní a svatého Josefa po její levici. Oba mě ozdobili tímto šatem; a já jsem pochopila, že jsem nyní očištěna od svých hříchů. Když jsem byla nyní takto oděna a cítila jsem nesmírnou vůni a radostný vzruch, vzala mě naše milá Paní, jak jsem vnímala, za ruku. Při tom mi řekla, že jí to působí velkou radost, že sloužím přeslavnému svatému Josefovi. Měla jsem být přesvědčena, že můj záměr s klášterem se blíží k uskutečnění; v něm že se bude velmi horlivě sloužit Pánu i jim oběma. Neměla jsem se obávat, že někdy dojde k ochabnutí, i když poslušnost, která bude panovat v klášteře, nebude podle mých představ. Budou nás však podporovat, protože i jejich Syn mi slíbil, že chce u nás přebývat. Na znamení pravdivosti svých slov, že mi dávají tento šperk. Bylo mi, jako by mi vložili na krk krásný zlatý řetěz, na kterém visel kříž. Krása, v jaké jsem spatřila naši milou Paní, byla nesmírná, i když jsem neviděla jednotlivé rysy jejího obličejí, ný-



*Svatá Terezie z Avily*

brž najednou jen celou její postavu. Byla bíle oděna a obklopena velkým jasem, který neoslepoval oči, nýbrž působil velmi příjemně. Svatého Josefa jsem neviděla tak zřetelně; cítila jsem nicméně jeho přítomnost, jak tomu bývá u zjevení, která nejdou skrze smysly. Naše milá Paní mi připadala velice mladičká. Když se oba u mne krátký čas zdrželi a naplnili mě velkou radostí a blažeností, jakou jsem, myslím, nikdy předtím nepocítila a jakou bych si provždy přála, zdálo se mi, jako bych viděla, že se zvedají k nebesům, obklopeni velkým zástupem andělů.

*První klášter ke cti svatého Josefa v Avile byl otevřen v roce 1562 a vybaven plnou mocí. Jaký jste jako zakladatelka měla při tom pocit? Bylo to uspokojení, radost, vděčnost? Můžete si na to ještě vzpomenout?*

**Terezie:** Cítila jsem se jako v nebi, protože nyní bylo dokončeno dílo, o kterém jsem se dověděla, že bude založeno ke službě Pánu a ke cti řádu jeho přeslavné Matky, a to bylo mým jediným přáním. Bylo pro mě také velkou radostí, že se splnilo to, co mi Pán naléhavě uložil, a že nyní je v tomto městě o jeden kostel více, a to o kostel ke cti mého přeslavného otce svatého Josefa, jaký tu dosud nebyl.

*Pokud se dívám do dějin církve, byl to vůbec první kostel ke cti svatého Josefa. Karmelitský řád, který přesídlil na Západ, přinesl s sebou úctu k tomuto světcí. Vám však, ctihodná matko, patří ta čest,*

*že jste tuto úctu rozšířila obzvláště způsobem. Vypráví se, že jste měla s sebou stále malou sošku svatého Josefa, i když jste zpočátku byla vůči svatým obrazům a sochám velice rezervovaná. Jak došlo k této změně náhledu?*

**Terezie:** Četla jsem v jedné knize, že je to nedokonalost, vlastnit umělecky vytvořené obrazy. Proto jsem nic takového ve své cele nechtěla mít. Již dříve, než jsem to četla, zdálo se mi přiměřenější chudobě mít jen obrazy na papíře, a proto jsem jiné mít nechtěla. Tu jsem pojednou uslyšela slova našeho Pána, ačkoliv jsem na to vůbec právě nemyslela: »To není dobré umrtvování, neboť co je lepší: chudoba, nebo láska? Poněvadž tedy láska je lepší, proto se toho nevzdávej a ani své sestry neodrazuj od toho, co probouzí lásku. Ta kniha pojednává jen o přehnaných ozdobách a příliš bohaté výzdobě obrazů šperky, nikoliv o obrazech samotných. Je to trik zlého nepřítele, který vnuká bludařům, aby je oloupil o všechno, co probouzí úctu, a tak je svrhl do záhuby. Moje dcero, věrní křesťané dělají opak toho, co dělají oni.« Z toho jsem poznala, jak velice jsem zavázána, abych uctívala nejsvětější Pannu a svatého Josefa.

*A tak jste dala zhotovit několik soch pro všechny založené kláštery a jednu jste nosila vždy s sebou?*

**Terezie:** Bylo tomu tak: Pan Didakus Ortiz mě prosil, abych tak dlouho neváhala dát vnést sochu svého otce svatého Josefa do chrámu. A pokud jde o moji malou sošku, ta stála vždy v klášteře na místě místopřevorky, tedy vedle mne. Sestry byly toho názoru, že mi svatý Josef přinesl všechno, co v klášteře dobře probíhalo, a nazývaly proto moji malou sošku vtipně »upovídáná pusa«.

*Vzpomínáte si na něco, za co jste byla svatému Josefu obzvláště vděčná, když byl takřka vaším zachráncem?*

**Terezie:** Bylo to při jedné cestě z Avily do Veas. Já a osm spolusester jsme cestovaly s jednou skupinou divokou horskou krajinou Sierra Morena. Náš vůdce zabloudil a prohlášoval, že jsme ztracené a že je nemožné dostat se ven z těchto velkých horských masivů. Požádala jsem své spolusestry, aby prosily Boha a našeho milého svatého Josefa,

aby byl našim vůdcem. Tu jsme uslyšeli hlasité volání: »Stůjte, stůjte, jinak jste ztraceni! Pojedete-li dále, zřítíte se do propasti!« Na toto volání jsme zastavili. Kněží i světské lidi, kteří nás provázeli, uvěřili tomuto hlasu a ptali se: »Otče, co máme dělat, abychom unikli z nebezpečí?« A hlas odpověděl, že se musíme obrátit určitým směrem. Všichni pokládali za zázrak, že vozy mohly projet tímto místem. Někteří chtěli vyhledat tu osobu, která nás tak láskyplným způsobem oslovila. Já jsem však s hlubokým dojetím a se slzami vděčnosti řekla svým spolusestrám: »Nevím, proč byste ho měly hledat, byl to přece svatý otec Josef a toho nenajdete.« Skutečně, lidé se vrátili a řekli, že nikoho neviděli, i když našli jeskyni, ze které hlas zazníval.

**Otázka na závěr: Jak můžete nakonec shrnout několika slovy to podstatné pro naše čtenáře, pokud jde o svatého Josefa?**

**Terezie:** I když máš mnoho svatých jako přímluvce, uctívej zvláštním způsobem svatého Josefa, protože on dosáhne od Boha velmi mnoho.

*Na tyto fingoané otázky, které sestavil P. Werner Schmidt, odpovídají věrně slova ze šesti svazků sebraných spisů sv. Terezie z Avily.*

*Zdroj: Archiv Světla*

## SMÍRNÁ POUŤ ZA ZASTAVENÍ UMĚLÝCH POTRATŮ V BRNĚ

Milí přátelé!

Díky Pánu Bohu opět můžeme i letos konat v Brně tradiční modlitebni smírné procesi za zastavení zla umělých potratů v naší zemi i ve světě v souvislosti se svátkem Zvěstování blahoslavené Panně Marii, tentokrát v sobotu 25. března. Radostnou změnou oproti loňsku bude mše svatá jakožto nedílná součást akce.

**Program:** V 11 hodin pobožnost Svatých schodů v Loretánské kapli kostela sv. Janů na Minoritské ulici v Brně,

- v 11.40 hodin odchod procesi z Loretánské kaple do kostela sv. Michaela se zastávkami u sloupu Nejsvětější Trojice na Zelném trhu a u Mariánského sloupu na náměstí Svobody,

- ve 12.30 hodin příchod do kostela sv. Michaela, kde bude sloužena mše svatá podle misálu Jana XXIII. z roku 1962.

*PhDr. Radomír Malý*

## Lidé, kteří neměli být

*Vítězství života je také vítězstvím dobra, lásky a lidství. Zřetelně to ukazují příběhy osob, které žijí díky tomu, že se potrat „nezdařil“. Objevily se na světě za dramatických okolností, ale jejich život ukazuje posláni naděje.*

**M**elissa vždycky milovala svoji biologickou matku. Postupem času ji měla ráda stále víc, a to nejenom proto, že se jednou dověděla, že ta byla přinucena k potratu, ale i proto, že se s přibývajícím věkem učila, jak milovat a ctít každého člověka vzhledem k jeho důstojnosti.

### 30 let odloučení

Melissina matka Ruth měla 19 let, když otěhotněla se svým chlapcem. Ruthini rodiče měli vysokou pozici v místní společnosti a záleželo jim především na udržení dobrého mínění o vlastní rodině. Když se o dceřině těhotenství dozvěděli, rozhodli, že nejlepším řešením „problému“ bude potrat. Ruthina matka byla v okolí známá ošetrovatelka a díky známosti s místním potratářem, doktorem Kelbergem, přinutila svou dceru, která už byla v sedmém měsíci těhotenství, aby se podrobila potratu za použití roztoku soli. Ta procedura spočívá ve vstříknutí do plodových vod roztoku soli, který spaluje dítě zevnějšku i uvnitř a nakonec vede k jeho smrti. Matka následně porodí mrtvé dítě. Zářah trvá většinou 24 hodin. Melissa však plavala v jedovatém roztoku pět dní, během kterých se lékaři opakovaně pokoušeli vyvolat u její matky porod. Nakonec děvčátko přišlo na svět. Žilo, ale mělo potíže s dýcháním a křeče. Melissina babička řekla personálu, aby Ruth neřikali, že dítě přežilo. Instruovala také ošetrovatelku, aby dítě nechala zemřít. Avšak když ošetrovatelka viděla, jak děvčátko bojuje o každý vdech, zavezla je do nemocnice. Melissa přežila a zázračně si neodnesla žádný z důsledků potratu. Byla adoptována milující rodinou. Ve 14 letech se dozvěděla, že je dítětem zachráněným před potratem. Byl to pro ni šok. Zpočátku se pokoušela ohlušit své trápení alkoholem a sexem, propadla také bulimii, ale Bůh ji vytáhl z tohoto bahna.

Melissa prošla procesem uzdravení a odpuštění. Zapojila se do obrany života, líčila svůj příběh. Toto je část její vý-

povědi před senátní komisí USA: „Žijeme v dobách, kdy věda o rozvoji člověka, síla ultrazvuku a samotný počet zachráněných, tak jako já, jasně ukazuje pravdu o životě. Díky mé práci jako zakladatelky *The Abortion Survivors Network* (Síť zachráněných



**Melissa Ohdenová**  
se svojí biologickou matkou Ruth

před potratem) znám 281 osob majících tentýž příběh jako já. Ačkoliv statistiky ukazují, že skutečný počet zachráněných z potratu je značně vyšší. Už není zapotřebí ptát se, kdy začíná život. Nemají už existovat otázky, který život, zda vůbec, má být chráněn. Nemají být pochybnosti, že potraty musí být omezeny. (...) Nemají být pochybnosti, že každé dítě má být ušetřeno té rozdírající bolesti potratové procedury, které podrobovali mě.“

Po letech Melissa potkala svoji biologickou matku. Ukázalo se, že Ruth si po třicet let myslela, že její dcera umřela onoho dne v nemocnici... Žena trpěla obrovským žalem a pocitem viny. Po dlouhé době se šťastně dozvěděla, že Melissa žije a že pro ni má lásku a odpuštění. Pro obě ženy bylo vzájemné setkání přelomem v jejich životě. Melissa ve svém svědectví vyznává: „Můj život byl řadou

mnoha zázraků, ke kterým se počítá i to, že jsem matkou dvou dcer, a teď dokonce i můj vztah k mé biologické matce a mnoha členům její rodiny a rodiny mého biologického otce.“

### Důsledky volby

Potrat za použití roztoku soli přežila také Gianna Jessenová. Rovněž i ona, tak jako Melissa Ohdenová, se angažovala v obraně života a vydává svoje svědectví. Žena obnažuje pravdivou skutečnost potratu: „Měla jsem být slepá, opařená..., měla jsem být mrtvá! A přece žiji!“ Ve svém příběhu Gianna silně zdůrazňuje, že za život vděčí Božímu zásahu: „Díky pomoci samotného Ježíše žiji. A jenom proto, že toho dne potratář ještě nepřišel do práce. Kdyby tam byl, můj život by skončil udušením nebo by mě tam prostě nechali umřít. Místo toho jsem přežila a mám dar mozkové obrny jako bezprostřední důsledek nedokrevnosti mozku v průběhu potratu. V mém případě, díky Boží milosti, ošetřovatelka zavolala sanitku a převezla mě do nemocnice. Ta žena mi zachránila život a jsem jí za to velice vděčná.“ Lékaři stanovili diagnózu, že Gianna bude ochrnutá. Avšak díky modlitbám a těžké práci adoptivní matky už ve třech a půl letech chodila v chodítku a s ortézami. Dnes chodí samostatně, jen trochu kulhá.

Gianna konfrontuje svůj život s potratovou propagandou: „Zažila jsem důsledky výběru, jehož důkazem je moje poškození mozku.“ Klade otázku: „Pokud se potrat týká práva žen, co bylo mým právem?“ Posláním Gianny není jenom stavět se proti zlu potratu, ale také zápas o svědomí a lidské duše: „Vypadá to, že se v jistém smyslu ten krásný národ zničil. Ale nemusí tomu tak být. Musíme jenom pamatovat na to, že dostáváme každý nádech, že každý z nás je vyrytý v dlaních Boha (srov. Iz 49,16), a proto nemůžeme zůstat ani na chvíli jím zapominání. Musíme jenom pamatovat na Ježíše. To on mě vzal z lůna mé matky, abych byla jeho vlastnictvím.“

### To byla dvojčata

Claire Culwellová žila v milující se rodině a od začátku věděla, že obě se sestrou Rachel jsou adoptované. Když se Rachel setkala se svou biologickou matkou, v srdci Claire se objevilo stejné přání. Našla

svoji matku Tonyu a domluvily se na setkání. Pro obě ženy to byl nezvykle vzrušující moment. Najednou si povšimly překvapivé podobnosti mezi sebou, ve vzhledu, a dokonce i v podobném chování.

Claire věděla, že některé ženy se obviňují, že jsou špatnými matkami, protože daly dítě k adopci. Chtěla tomu předjet poděkováním Tonyi za svoji výbornou rodinu. Darovala tedy matce náhrdelník, prstýnek a lístek s nápisem „Děkuji, žes pro mne vybrala život.“ Claire si myslela, že to bude krásný moment osvobození a radosti. Ukázalo se však, že spatřila v očích své matky slzy obrovského zármutku a uslyšela pro ni velmi šokující informace. Tonya přiznala, že Claire je dítětem pozůstalým z potratu. Tonya otěhotněla, když měla 13 let, a matka ji přinutila k potratu. Krátce poté se ukázalo, že během procedury odstranili jedno dítě, protože nevěděli, že jde o dvojčata. Tonya si chtěla Claire nechat, ale věděla, že nemá šanci. Poněvadž gravidita byla již ve značně pokročilém stavu, matka vzala Tonyu do jiného ústavu, kde vykonávali pozdní potraty. Tam však potvrdili, že dítě je veliké dokonce i pro pozdní potrat. V důsledku toho dívka porodila dceru a dala ji k adopci. Vyznání celé té záležitosti přineslo Tonyi velkou úlevu, ale zároveň vyvolalo obavu, že ji dcera odmítne... Stalo se něco úplně jiného – Claire okamžitě své matce odpustila a začala ji mít ráda. Pramenem odpuštění pro ni byla víra v to, že Bůh jako první odpustil její matce potrat. Takže díky Bohu Claire objevila hluboký smysl ve svém příběhu a porozuměla, že hlásání svědectví při obraně života je jejím posláním. Vystupovala během dlouhých programů pro-life, a také jako svědek při obraně práv na ochranu života. Claire přesvědčovala, že dítě rozvíjející se v matčině životě si zasluhuje stejnou ochranu jako každý jiný člověk: „Ty údery srdce se promění v někoho, kdo vyroste v takovou osobu jako já, a to znamená, že vyroste rovněž v takovou osobu jako každý z vás.“

Tonya odpustila sama sobě, přijala dar odpuštění od dcery i od Boha. Když se dívá na Claire, nemyslí už na onen bolestný okamžik, ale na to, že díky odpuštění je to příběh jejich vítězství. Jako potvrzení dostaly Claire i Tonya signály od mnoha žen, které díky jejich svědectví uvěřily, že

v podobné situaci je možné odpuštění mezi lidmi, smíření s Bohem a že on z každé dramatické situace může vyvodit dobro.

### Život je dar

Dítěti Jennifer Christie nikdy potrat nehrozil, ale jeho život započal rovněž za dramatických okolností – bylo počato jako následek znásilnění. Žena takto popisovala chvíli, kdy se mělo prvním vyšetřením potvrdit, zda je těhotná: „Na obrazovce jsem spatřila malinké zrníčko. Prožívala jsem tehdy nejčernější období ve svém životě a poprvé čas od času mě přepadaly záchvaty zoufalství, ale hledíc na tu malou tečičku na obrazovce, cítila jsem, že ve mně něco znovu ožívá. Pocítila jsem naději, radost, rozjasnění. Pamatuji si, že jsem si myslela: při tom násilí jsem se nemohla ubránit, bojovala jsem, zkoušela to, ale nic jsem nezvládla. Teď ale můžu ubránit to dítě. A je to moje dítě.“ Jennifer zavolala manželovi, informovala ho o těhotenství a uslyšela jako odpověď: „Miláčku, to je dar. Je to něco krásného, z něčeho hrozného a bolestného pro nás. Máme rádi děti. Zvládneme to.“ Jennifer porodila chlapce, kterého si s mužem zamilovali.

Úctuje s vlastním zážitkem, vypořádává se se všeobecným míněním, že je to nespravedlivé po násilí trestat ženu porozením dítěte, protože ono jí bude stále připomínat útok. Na takové připomínky Jennifer odpovídá: „Cítím se jako poškrábaná deska, když opakuji, že můj syn je pramenem uzdravení. Nedokážu si představit, že bych mohla prožít několik posledních let



Syn Jennifer Christie

bez něho, bez jeho světla, bez jeho života i budoucnosti, které se nemůžeme dočkat. Od začátku, když jsem na něj hleděla, jsem neviděla nic jiného než jeho. To, co jednoho dne budeme moci říci našemu synovi, je to, že nikdo z nás by nebyl dnes tím, kým je, bez něho. To vlastně pro nás učinil Bůh.“ Jennifer je rovněž konfrontována s výčitkou, která zní: „Kde byl Bůh, když jsi zažívala útok znásilněním?“ Žena na podobné otázky odpovídá takto: „Můj Bůh je přítomný v celém mém příběhu, také v této události. Můj Bůh byl v tom, že jsem byla odvlčena bokem a pravděpo-



Jennifer se synem

dobně bych byla zabita, ale někdo se přiblížil a můj život byl zachráněn. Můj Bůh byl ve skutečnosti, že mám to dítě. Lidé by to mohli považovat za něco strašného, ale mně mateřství dává radost, motivaci a důvod, abych chtěla jít dál.“

Skutečností potratu je především smrt dítěte, ale je třeba myslet i na to, že potrat způsobuje rovněž hluboké duchovní rány u všech osob, které se o něj přičinily. Uvedené příběhy žen ukazují, že potrat není nikdy dobrou volbou. Dokonce i při těžkých zážitcích je volba života pramenem uzdravení. Bůh dává příkázání „Nezabiješ!“, touží nás ochránit od strašlivých skutků zla. Je Bohem všemocným, obětuje milost odpuštění, uzdravení a osvobození dokonce i tomu, kdo je postižen hříchem a trpí. Milost Boží zahrnuje každého člověka.

*Z Miłujcie się! 1/2022 přeložila -vv-  
(Redakčně upraveno)*

## Po smrti dcery přestal dělat potraty

*Provádění potratů přinášelo Anthonymu Levatinovi nemalé zisky. Lékař byl přitom přesvědčen, že podporuje ženy v jejich právech na svobodu volby. Teprve osobní tragédie způsobila, že si sám uvědomil, čím potrat skutečně je.*

**A**nthony Levatino, gynekolog-porodník, provedl 1 200 potratů, z nichž bylo kolem 100 „pozdních“ potratů u žen v druhém trimestru těhotenství (do 24. týdne). Z takové práce měl nejenom satisfakci v podobě finančního ocenění, ale také v přesvědčení, že pomáhá ženám v jejich právu na volbu. Nic nenapovídalo, že by cokoliv mohlo přehodnotit jeho dosavadní lékařskou praxi a celý jeho život.

### Smrt dítěte

Byla sobota. Manželé Levatinovi klidně prožívali letní poledne. Jejich šestiletá dceruška Heather si hrála před domem. Vtom došlo ke hroznému neštěstí: děvčátko padlo pod projíždějící auto! Anthony byl okamžitě u dítěte a začal je oživovat. Přivolali sanitku, avšak všechny pokusy děvčátko zachránit byly marné... Ztráta dcery byla pro manžele Levatinovy strašnou ranou, která natrvalo zůstala v jejich srdcích. Lékař neměl ani potuchy, jak brzy po té tragédii se změní jeho život. Takto zpracoval onu přelomovou událost: „Co děláš po takové katastrofě? Vezmeš si pár týdnů volna, a potom se vracíš do svého života. Objevil jsem se na operačním sále č. 9 v Centru lékařství v Albany, jako stokrát předtím, abych provedl »opožděný« potrat. Nebylo to pro mě nic výjimečného. Měl jsem v hlavě jiné problémy. To byla pro mě jenom rutina, má práce. Je takové náradí [užívané k potratu - pozn. red.] - Sopherovy kleště (...). Zavádí se dovnitř a vytrhává se ruka nebo noha. Dělal jsem to už nejméně stokrát. Byla to rutina. Ale doslovně jsem zíral na tu končetinu v kleštích. Když se provádí takové potraty, je třeba přesně poskládat části dítěte na stolků a - ačkoliv je to hrozné, ale odpovídá to skutečnosti - musíš »poskládat« dítě znovu, aby ses ujistil, že nic nechybí, že máš dvě ruce, dvě nohy a všechny ostatní části. Jestliže to neuděláš, tvoje pacientka se vrátí s infekcí, s krvácením nebo mrtvá. Tak jsem tedy ten potrat dokončil.

Vím, že to zní divně, ale po všech těch letech, po 1 200 potratech, po více než 100 »pozdních« potratech jsem skutečně hleděl na tu hromádku částí těla ležící na stolku a poprvé v životě jsem neviděl »skvělé právo ženy na volbu« ani to, jak vynikajícím lékařem jsem byl, když jsem ženě pomáhal poradit si s »problémem«, neviděl jsem ani těch 800 dolarů, které jsem vydělal za 15 minut. Viděl jsem jenom něčího syna či dceru! Najednou mě to udeřilo! (...) Teprve když jsem pochoval svoji dceru, a tu ke mně kdosi přišel, nabízel peníze za zabití svého syna nebo dcery, a já jsem svolil...“ Doktor Levatino byl přesvědčen, že ty nové myšlenky a ten otřes pomine, ale nestalo se tak. Krátce nato lékař přestal vykonávat „pozdní“ potraty. Následně pochopil, že velikost dítěte nemá význam. Stejně jako v případě většího, více vyvinutého dítěte, jakož i při pohledu na dítě úplně malé je potrat stejným zlem. V roce 1985 Anthony Levatino přestal vykonávat potraty.

### První pochybnosti

První výhrady, pokud šlo o regulérnost potratu, se v Anthonym Levatinovi probouzely už před tragickou smrtí Heather, a vlastně v souvislosti s okolnostmi, za jakých se děvčátko objevilo v životě manželů Levatinových. Bylo to tehdy, když manželé zatoužili mít dítě. Uvědomili si, že mají problémy s plodností. Uslyšeli diagnózu specialisty, že na přirozené početí potomstva nemají šanci. Rozhodli se te-



Anthony Levatino ve filmu Neplánované

dy stát se rodiči adoptivními. A tady se rovněž objevily problémy: ukázalo se, že děti k adopci je velmi málo. Tehdy doktor Levatino poprvé zapochyboval o oprávněnosti potratů. Právě ve chvíli likvidování tzv. medicínských odpadů jím vykonaného potratu si pomyslel: „Můj Bože, vyhazuju to dítě do smetí. Tady se snažím adoptovat dítě, a zároveň vyhazuju takové děti do smetí. To lidé takoví jako já v prv-



*Cecelia Levatinová s dcerou Heather*

ní řadě dělají adopci tak obtížnou!“ Lékař vystihl neuvěřitelný paradox. Kolik je takových dětí, kterým potratáři odebrali život? A přece jsou manželství – třeba taková jako jeho – která touží přijmout a milovat dítě. Mnohým dětem se nedává šance k životu a zároveň se zbavuje naděje velmi mnoha osob, které trpí z příčin neplodnosti a touží prostřednictvím adopce rodičovství uskutečnit a dítě obdarovat láskou.

Ty první pochybnosti ještě lékaře nepřivedly k odmítnutí potratových praktik. Zato ho přivedly k rozhlašování mezi spolupracovníky lékařského personálu, že on a jeho žena hledají dítě k adopci. Nakonec je jedna z ošetřovatelek informovala, že na porodnici přijali patnáctiletou dívku v péči rodičů, která chce svoje dítě dát k adopci. Takto se po dlouhém úsilí manželé Levatino stali rodiči Heather. O měsíc později se ukázalo, že paní Levatinová je těhotná. Krátce nato porodila syna. Lékař se svou ženou otevřeli srdce rodičovské lásce a byli obdarováni více, než se mohli nadít.

### **Adoptuj potratáře**

Nejenom v okruhu rodinného života byl Anthony Levatino účastníkem událostí, které hnuly jeho svědomím v záležitosti potratů. Stalo se, že jednoho dne přišla na kontrolu do jeho pracovny něja-

ká žena v pozeňnaném stavu. Po běžném zjištění situace se zeptala, zda může ještě požádat o chvíli rozhovoru. Lékař souhlasil, aniž by něco zvláštního čekal. Žena mu oznámila, že má pro něho zprávu. Zněla takto: „Ježíš vás miluje a má o vás starost. Nechce, abyste se ve svém životě zabýval prováděním potratů. Skončete s tím, prosím!“ Levatino si pomyslel, že musí co nejdříve dostat tu ženskou ze své pracovny. Tak to udělal. O rok později ta žena přišla opět na kontrolu a celá situace se opakovala. Na konci návštěvy žena předala lékaři zprávu. Ten si připomněl rok starou záležitost, která mu tak utkvěla v hlavě. Uvědomil si také, že v průběhu posledních dvanácti měsíců dostával poštou lístečky, které měly stejný obsah. Později se Levatino dozvěděl, že žena patří k obráncům života, účastní se modliteb za obrácení lidí, kteří pracují v oboru potratů, a že to, co dělala – když se s ním dostávala do kontaktu jako pacientka a předávala mu zprávy – se nazývá „adoptování potratáře“.

Anthony zpočátku považoval prolife-ry za šilence, avšak jejich přítomnost, ve značné míře spočívající v jejich tichých modlitbách, se nedala ignorovat. Bůh prostřednictvím lidí a událostí zasahoval do svědomí lékaře. Levatino se za nějaký čas přesvědčil, jakými lidmi obránci života skutečně jsou. Mnoho z nich poznal osobně, až se nakonec sám připojil k hnutí pro-life. Čerpaje z vlastních zkušeností, dodnes apeluje na různé osoby, především ženy chránící život, aby se nevyhýbaly kontaktu s lékaři provádějícími potraty. Levatino přesvědčuje: „Jestliže chceš, aby někdo změnil svoje mínění, musíš s ním nejprve navázat jakýkoliv vztah, abys mohl začít dialog. Ta žena



*Levatino se angažují v obraně života se svým svědectvím*

## **MODLITBA ZA UZDRAVENÍ ZE SKUTKŮ (Z PODÍLU NA) POTRATU**

Děkuji Ti, Pane Ježíši, že jsi mi odpustil hřích zabití dítěte (podíl na hříchu zabití dítěte). Uzdrav mě, prosím, ze všech skutků potratu dítěte, které jsi Ty od věků miloval. Odejmi ode mne všechny zátěže psychické, fyzické, duchovní i nervové. Odevzdávám Ti celou svoji absenci vnitřní rovnováhy, nápor myšlenek, zármutku, úvah pesimistických a depresivních. Zbav mě strachu, obav, nepokoje, zármutku, bolesti. Odejmi ode mne veškerý zmatek v pocitech a uzdrav mě z citové slabosti a z vnitřní prázdnoty. Odejmi ode mne veškeré napětí a těžkosti s odpuštěním si vyznaného hříchu. Srovnej moje svědomí a očišť je ze sebeobviňování a neustálého obviňování se z již odpuštěného hříchu.

Pomoz mi přijmout Tvé Boží odpuštění. Dej mi porozumět, že ve svatě zpovědi jsi mě omyl svou Krví z vyznaných hříchů a že ty už neexistují, protože Ty jsi je vzal na sebe. Ty sám, Ježíši, jsi zrušil můj dlužní úpis. Dej mi možnost zamilovat si svoje děťátko a těšit se, že se uvidíme na věčnosti. Jaké jméno chceš dát mému dítěti? Dones, Pane, ... (*jméno mého dítěte*) moji vroucí prosbu o odpuštění. Ať vynahrazením tohoto činu je přijetí duchovní adopce počatého dítěte a velebení Tebe za mně prokázané milosrdenství a zázraky Tvé nekonečné lásky. Amen.

byla velmi mazaná. Stala se mou pacientkou. Věřte mi, lékaři naslouchají hlasu svých pacientů.“

### **Působení při obraně života**

Doktor Levatino se angažuje v hnutí pro-life, využívá nabytých vědomostí a zkušeností. Na internetu se najdou filmy, v nichž se z lékařského hlediska vysvětluje, jak probíhá potrat v prvním, druhém i třetím trimestru těhotenství. Lékaři boří propotratové mýty, ukazují skutečnost. Potrat není humanitárním zakončením života dítěte, skutkem milosrdenství, protože dítě je usmrceno injekcí jedu nebo zaživa roztrhané na kousky.

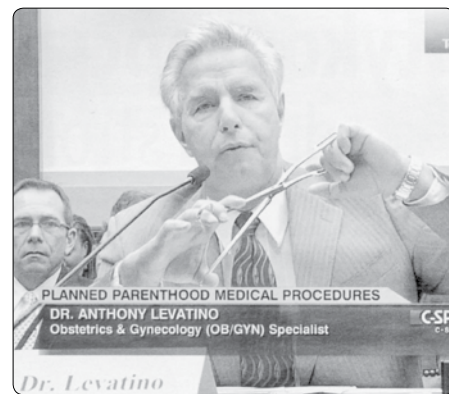
Jiný, často uváděný argument pro potrat jej představuje jako nutnost, protože

těhotenství ohrožuje život ženy. Doktor Levatino i toto popírá. Pracoval devět let v centru věnujícím se ženám, jejichž těhotenství bylo spojeno s ohrožením života matky. Poznává přitom, že záchrana života ženy v případě ukončení mimoděložního těhotenství není potrat. Lékař dokazuje: „Stále slyším, že potrat, a obzvláště »pozdní« potrat, je nutný pro záchranu života žen. Nic nemůže být víc vzdáleno od pravdy. Pracoval jsem devět let v nemocnici zabývající se těhotenstvími s vysokým rizikem. (...) Viděl jsem stovky skutečně těžkých případů komplikovaného těhotenství: různých druhů rakoviny, nemocí srdce, nevyléčitelné cukrovky, těhotenské toxémie [projevuje se vysokým tlakem a poškozením různých vnitřních orgánů – pozn. red.]. Za těch devět let jsem zachránil stovky žen, jejichž těhotenství bylo spojené s ohrožením života. Udělal jsem to, dováděje ty ženy k porodu, ukončuje jejich těhotenství porodem – buď indukci, nebo přirozeným porodem, nebo císařským řezem. (...) Za všechny ty roky počet dětí, které jsem musel zabít, představuje pouhou nulu. (...) »Copak všechny ty děti přežily?

Byly přece narozené předčasně!« Ne, ale všechny dostaly šanci. Většina přežila.“ Tato fakta zároveň se svědectvím svého života doktor Levatino uváděl nejenom v různých médiích, ale vypovídal je rovněž jako svědek před Soudní komisí Sněmovny reprezentantů USA ve Washingtonu.

### Zachránit oběti potratů

Představení těžké pravdy o potratu je voláním po ochraně života dětí, o záchranu lidí zatížených hříchem potratu, o zastavení velikého zla, jakým potrat je. Aby tento hlas byl více slyšitelným v mediálním prostoru, účastnil se Anthony Levatino i natáčení filmu *Neplánované*, zachycujícího příběh Abby Johnsonové, která byla ředitelkou kliniky Planned Parenthood, a stala se obráncí života. Podobných příběhů osob, které odmítly práci v potratovém průmyslu a staly se stoupenci pro-life, je mnohem více. Aby mohla pomáhat materiálně i duchovně dřívějším pracovníkům potratového průmyslu, Abby Johnsonová založila fundaci „A nebylo už nikoho“. Její působení přináší konkrétní plody v hnutí obrany života. Nejenom děti jsou totiž oběmi



**Dr. Levatino jako svědek v soudním procesu proti Planned Parenthood v r. 2015**

potratu, jsou jimi rovněž všichni, kteří se o potrat přičinili. Modlitba za tyto osoby je základem díla obrany života. Potrat je těžkým hříchem, ale milost Boží je větší. Bůh nikoho nezavrhuje, dává vždy šanci na změnu života. Svědectví bývalých potratářů ukazují, že působení ve věci obrany života to je především duchovní boj, který je třeba vést stále.

*Z Mihuycie sie! 5/2021 přeložila -vv- (Redakčně upraveno)*

## Sami nedokážeme vyřešit rozpornost dějin ani svého srdce

*- pokračování homilie papeže Františka ze str. 2*

jeho obemykající objetí, kterým nás přivádí k úžasu a pohnutí. Pán vstupuje do našeho domova stejně, jako vešel k Marii v Nazaretě, a vnáší do něj dříve neznámý údiv a radost: radost z odpuštění. Upřednostněme tento Boží zorný úhel a opětovně najděme ve zpovědi zalíbení. Potřebujeme to, neboť odtud, z Božího odpuštění, vychází každé vnitřní znovuzrození a každý duchovní obrat. Nezanedbávejme smíření, ale odkryjme v něm **svátost radosti**. Ano, radosti, v níž se zahanbující zlo stává příležitostí k tomu, abychom zakusili vřelost Otcova objetí, uzdravující Ježíšovu sílu a „materskou něhu“ Duha Svatého. Toto je podstata zpovědi.

Proto, drazí bratři a sestry, vydejme se přijmout odpuštění. Vy, bratři, kteří udělíte Boží odpuštění, hlásejte těm, kdo k němu přistupují, tuto radostnou zvěst: „Raduj se, Pán je s tebou.“ Bez rigidity, překážek a rozpaků; nechť jsou dveře ote-

vřeny milosrdenství! Zvláště při zpovědi jsme povoláni ztělesňovat Dobrého Pastýře, který bere své ovce do náručí a hlídá je, být prostředníky milosti, která zavlažuje vyprahlá srdce živou vodou Otcova milosrdenství.

Podruhé anděl promluvil k Marii, když se ulekla nad oním pozdravem, a pravil: „Neboj se.“ (Lk 1,30) Když Bůh v Písmu



předstupuje před člověka, který ho přijímá, rád pronáší tato dvě slova: **Neboj se**. Říká je Abrahámovi (Gn 15,1), opakuje je Izákovi (Gn 26,24), Jakubovi (Gn 46,3) a tak dále, až k Josefovi (Mt 1,20) a Marii. Tímto způsobem k nám vysílá jasně a útěšně poselství: pokaždé, když se život rozvine k Bohu, strach nás již nezadržuje v zajetí. Strach nás totiž svazuje. Sestro, bratře, jestliže tě děsí tvé hříchy a zneklidňuje tvá minulost, pokud tě sklíčují tvé ustavičné pády a zdá se ti, že ztrácíš naději, neboj se. Bůh zná tvé poklesky a převyšuje tvé omyly. Bůh je větší než naše hříchy, mnohem větší! Žádá po tobě jediné – nezadržuj svou slabost a bidu ve svém nitru, přednes mu je a vlož je do něj, aby se tak z příčiny zoufalství staly příležitostí ke zmrtvýchvstání. Neboj se! Pán se dožaduje našich hříchů... Přichází mi na mysl onen příběh pouštního mnicha, který Bohu dal všechno a vedl život

## Nepomuk má relikvii posledního českého krále

v postech, pokání a modlitbě. Pán od něj žádal víc, ale mnich se ohradil, že mu již odevzdal všechno: „Copak chybí?“ – „Dej mi své hříchy.“ Ty si Pán žádá. Neboj se.

Panna Maria nás provází – sama totiž svěřila svůj neklid Bohu, když jí andělovo zvěstování zavdalo vážné důvody k obavám. Navrhoval jí něco nemyslitelného, co přesahovalo její síly a co sama nemohla zvládnout kvůli přílišným těžkostem, problémům s mojžišovským zákonem, Josefem, lidmi z jejího města i národa. Maria ovšem neodporovala, spokojila se s oním „Neboj se“, postačilo jí toto Boží ujištění. Přimkla se k němu, jako to chceme učinit my dnes večer. Často činíme pravý opak: vycházíme ze svých jistot, a teprve když jich pozbýváme, vydáváme se za Bohem. Matka Boží nás naopak učí, abychom vycházeli z Boha, v důvěře, že vše ostatní nám bude přidáno (srov. Mt 6,33). Zve nás, abychom šli k pramenům, k Pánu, a rázně se tak vyléčili ze strachu a životní bolesti. Jak připomíná krásný výrok nad jednou vatikánskou zpovědníci, který se k Bohu obrací těmito slovy: „Vzdálit se od Tebe je pádem, návrat k Tobě vzkříšením, prodlévání v Tobě je bytím.“ (srov. Sv. Augustin: *Soliloquium I,3*)

V těchto dnech do našich domovů nadále vstupují výjevy smrti a zprávy o umírání, zatímco bomby ničí domovy našich bezbranných ukrajinských bratrů a sester. Krutá válka, která na mnohé dolehla a již všichni trpí, vzbuzuje v každém člověku děs a hrůzu. V nitru pociťujeme svou bezmoc a neschopnost a potřebujeme slyšet: „Neboj se.“ Nepostačuje však jen lidské ujišťování, je nezbytná Boží přítomnost, jistota božského odpuštění, jediného, které zahlazuje zlo, tlumí zášť, navrácí srdci pokoj. Vraťme se k Bohu a jeho odpuštění.

Anděl promlouvá potřebí a sděluje Marii: „Sestoupí na tebe Duch Svatý.“ (Lk 1,35) Takto Bůh zasahuje do dějin: darem svého Ducha, poněvadž když na něčem záleží, naše síly nepostačují. Sami nedokážeme vyřešit rozpornost dějin ani svého srdce, potřebujeme moudrou a mírnou Boží sílu, tedy Svatého Ducha. Potřebujeme Ducha lásky, pod nímž roztaje nenávisť, vyhasne zloba, vyhyne lačnost. Ducha, který nás vymaní z lhostejnosti, onoho Ducha, který nás uvede v soulad, protože sám je harmonií. Neobejdeme se bez Boží lásky, protože naše láska kolísá

Relikvii je část volného žebra, která byla získána při komisionálním otevření hrobu blahoslaveného Karla I. Rakouského na Madeiře. Pro Nepomuk je to velká pocta, protože počet relikvií je v současné době celosvětově uzavřen.

Habsburský rod si ale uvědomuje velkou spojitost se sv. Janem Nepomuckým, který byl osobním patronem jejich domu, a zasloužil se také o jeho blahorečení i svatořečení. O darování relikvie rozhodl arcivévoda Lorenc, který je vnukem Karla I. a zároveň belgickým princem. Toho pověřila babička,

a nepostačuje. Dožadujeme se na Pánu mnohého, ale často zapomínáme prosit o to nejdůležitější, čím si nás přeje obdarovat: Ducha Svatého, sílu k lásce. Co totiž bez lásky nabídneme světu? Kdosi řekl, že křesťan bez lásky je jako jehla, která nešešívá: píchá a zraňuje, avšak pokud nešíje, netká a nespojuje, je k ničemu. Odvážil bych se říci, že není křesťanem. Proto potřebujeme z Božího odpuštění čerpat sílu lásky, čerpat téhož Ducha, který sestoupil na Marii.

Chceme-li tedy změnu světa, musí se především změnit naše srdce, a proto dovolme Marii, aby nás vzala za ruku. Hleďme na její Neposkvrněné Srdce, v němž spočinul Bůh, na jediné lidské srdce bez poskvrny. Maria je „milostiplná“ (Lk 1,28), a tudíž hříchu zbavená, nejsou v ní stopy zla, a proto v ní mohl Bůh zahájit nové dějiny spásy a pokoje. Zde nastal obrat v dějinách. Bůh je změnil, když zaklepal na Mariino Srdce.

Rovněž my tedy klepejme na ono Srdce poté, co nás obnovilo odpuštění. Ve spojení s biskupy a věřícími celého světa bych rád slavnostně předložil Neposkvrněnému Mariinu Srdci vše, co prožíváme; znovu Marii zasvětil církev a celé lidstvo a zvláště národy Ukrajiny a Ruska, které ji se synovskou úctou uctívají jako Matku. Nejde o magické zařikávání, ale o duchovní úkon. Je to gesto naprostého svěření dětí, které se v soužení této kruté a nesmyslné války, ohrožující svět, utíkají k Matce, jako vyděšené děti, které se jdou k mamince vyplakat a hledat u ní ochranu. Uchylujeme se k Matce, vyléváme do jejího Srdce svůj strach

císařovna Zita, aby o duchovní stránku odkazu svého dědečka pečoval.

Relikvii od něho převzal člen modlitební ligy Karl Eugen Czernin v Brusele, kde arcivévoda Lorenc žije. Dovězli ji spolu s PhDr. Milanem Novákem, osobním tajemníkem Habsburků, dne 25. února 2023 do Nepomuka, aby ji předali nepomuckému faráři, P. Jiřímu Špiříkovi. Slavnostní instalace relikvie v novém relikviáři z dílny Václava Česáka proběhne v rámci Jarní svatojanské pouti dne 19. března 2023 od 11 hodin v kostele sv. Jana Nepomuckého.

*Zdroj: Biskupství českobudějovické*

i bolest a odevzdáváme se jí. Vkládáme do tohoto čirého, nedotčeného Srdce, v němž se zrcadlí Bůh, cenné statky bratrství a pokoje, vše, co máme a čím jsme, aby nás ona, Matka, kterou nám Pán daroval, chránila a opatrovala.

Z Mariiných rtů vytryskla ta nejkrásnější věta, s níž se anděl mohl vrátit k Bohu: „Ať se mi stane podle tvého slova.“ Není to jakési pasivní či rezignované svolení, nýbrž živá touha po přilnutí k Bohu, který „vše zamýšlí pro naše blaho, a ne pro utrpení“ (srov. Jer 29,11). Je to ta nejtěsnější účast na Božím plánu pokoje v tomto světě. Zasvěcujeme se Marii, abychom vešli do tohoto plánu a dali se Bohu k plné dispozici. Boží Matka se po svém přitakání vydala na dlouhou cestu stoupající do hornatého kraje, aby navštívila svou těhotnou sestřenicí (srov. Lk 1,39). Maria spěchala – rád přemýšlím o této spěchající Matce, která tak jedná pokaždé, aby nám pomohla, aby nás opatrovala. Kéž nás dnes vezme za ruku na naší pouti a vede ji strmými a namáhavými stezkami bratrství a dialogu na cestu pokoje.

*Přeložila Jana Gruberová,  
Česká sekce Vatikánského rozhlasu  
(Redakčně upraveno)*

**UPOZORNĚNÍ:** Další (8.) pokračování četby z knihy *Maminka Markéta* otiskneme až v příštím čísle Světla.

*Redakce*

### Pondělí 20. 3. 2023

**6:05** Bez hábitu (2. díl): Salesiánky **6:55** Žít ve vztahu: Franz Kett a jeho pedagogika **7:35** U NÁS aneb Od cimbalu o lidové kultuře (171. díl): PRESS / FOTO **9:10** Krok do neznáma **9:30** Outdoor Films s Pavlem Klegou (102. díl): Stopem do Afriky **11:00** Zachraňme kostely: Kostel sv. Markéty ve Skytalech **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Příběhy odvahy a víry: Exarcha Fjodorov (6. díl): Mezi pravdou a temnotou **13:20** Honduras – Předtím, než odejdou **13:50** Dědek a jeho kreslený svět: Zabijte nudu **14:05** Jak potkávat svět: Se Zlatou Holušovou **15:20** Noční univerzita: P. Kamil Obr – Očistím vás... **16:05** V souvislostech **16:25** Tam, kde začínají kořeny **16:43** Když bolí duše **18:05** Sedmihlásky (99. díl): Nepůjdu já za masára **18:10** Příběhy z Dobré knihy: Ztracená ovečka **18:20** Vlasta Redl & kapela na Mohelnickém dostavníku **19:05** P. Vojtěch Kodet – Postní obnova: Uzdravení slepce (Jan 9,1–41) **19:40** V pohorách po horách: Hostýn a Skalný – Hostýnské vrchy **19:45** Přejeme si... **20:05** Pokoj vám! – Modlitba za mír [L] **20:30** Sním s Ním [L] **21:35** Magazín Mary's Meals **21:55** Dědek a jeho kreslený svět: Vždy sladké pokušení **22:05** Kulatý stůl: Problémy v manželství **23:25** Salesiánské dílo v Rumunsku a v Moldavské republice **0:00** Večer chval: Živá modlitba a chvála – skupina Efod **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

### Úterý 21. 3. 2023

**6:05** Bez hábitu (3. díl): Salesiáni **7:00** Labutí sen o duši **7:55** Výpravy do divočiny: Tajemný Tibet **9:10** Outdoorová videa Štěpána Dvořáka: Třídenní běh v Novohradských horách [P] **9:45** V souvislostech **10:05** Sochař Klose **10:20** Noční univerzita: Vladimír Just – Baroko a Kuks jako divadlo **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** V pohorách po horách: Baníkov – Roháče **13:00** Muzikanti, hrajte **13:30** Opřu se o florbalovou hůl **14:00** Za obzorem: O divadle a Downově syndromu [L] **14:35** Vietnam **14:50** Věrní kysuckým tradicím **15:10** Dokořán: S Pavlem Šporclem **16:00** Cvrlikání (96. díl): Sluníčko **17:10** Karol Herian – významný odborník a vzácný přítel **18:05** Sedmihlásky (99. díl): Nepůjdu já za masára **18:10** Příběhy z Dobré knihy: Marnotratný syn **18:20** Bratr oheň: Vánoce v Grecciu **18:50** Animované biblické příběhy: Ježíšova podobenství **19:25** Zpravodajské Noeviny: 21. 3. 2023 [P] **19:45** Přejeme si... **20:05** Pokoj vám! – Modlitba za mír **20:25** Klapka: S Danuší Kubátovou [P] **21:30** Něco navíc **22:40** Za obzorem: O divadle a Downově syndromu **23:10** Terra Santa News: 15. 3. 2023 **23:35** Má vlast: Loštice **0:35** Don Rua – nástupce **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

### Středa 22. 3. 2023

**6:05** Bez hábitu: Kongregace třetího řádu sv. Františka **7:05** Zpravodajské Noeviny: 21. 3. 2023 **7:25** Pákistán: Svoboda pro zajaté **7:55** Setkání: Petr Fiala **8:05** Noční univerzita: P. Kamil Obr – Očistím vás... **9:00** Generální audience papeže Františka [L] **10:05** Klapka: S Karlem Tvrdkem **11:10** Grotosky Laurela a Hardyho: Děti na prvním místě **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Visoko som viskočel: MFF Strážnice 2022 **14:00** Za obzorem: Jsou

## TELEVIZE DOBRÝCH ZPRÁV



■ Vysílání denně 6.00 – 1.00 hod.  
■ Denně: 8.00; 16.00 hod. – programová nabídka  
TV NOE (změna programu vyhrazena)

Podrobnosti na [www.tvnoe.cz](http://www.tvnoe.cz)

### ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA

mimové mimo? [L] **14:40** Outdoor Films s Abhejali Bernardovou: Extrémní dálková plavkyně – Oceans Seven **16:15** Zpravodajské Noeviny: 21. 3. 2023 **16:35** ARTBITR – Kulturní magazín: Posvátné umění v nesvaté době **16:45** Sním s Ním **18:05** Sedmihlásky (99. díl): Nepůjdu já za masára **18:10** Příběhy z Dobré knihy: Starší syn **18:15** Strýček Emu **18:30** Tiché hrozby – Bouřlivé počasí **19:00** Mixtékové – Mezi náboženstvím a tradicí **19:25** Terra Santa News: 22. 3. 2023 [P] **19:45** Přejeme si... **20:05** Když bolí duše [L] **21:10** Večer chval: V rámci Celostátní přehlídky zájmové umělecké činnosti církevních škol [L] **22:15** Noční univerzita: Roman Cardal – Zbožnost v Sokratově životě [P] **23:40** Za obzorem: Jsou mimové mimo? **0:20** Generální audience papeže Františka **0:40** Příběhy odvahy a víry: Exarcha Fjodorov (6. díl): Mezi pravdou a temnotou **1:10** Noční repríza dopoledních pořadů.

### Čtvrtek 23. 3. 2023

**6:05** Bez hábitu: Chemin Neuf (2) **6:55** Terra Santa News: 22. 3. 2023 **7:15** Grotosky Laurela a Hardyho: Už zas je tady **7:40** Otazníky kolem starých klášterů **9:05** Dokořán: S Pavlem Šporclem **9:50** V pohorách po horách: Brada **10:00** Kulatý stůl: Problémy v manželství **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Víra do kapsy: Půst ukáže, kdo jsi **13:05** Se salesiány na jihu Madagaskaru: Boží lid **13:30** Dědek a jeho kreslený svět: Pohádka vs blábol **13:35** Generální audience papeže Františka **14:05** Jak potkávat svět: S Tomášem Hanusem **15:40** Magazín Mary's Meals **16:05** Zpravodajské Noeviny: 21. 3. 2023 **16:25** Věrní kysuckým tradicím **16:50** Chiara Luce Badano – Neobyčejný příběh obyčejné dívky **17:35** Outdoorová videa Štěpána Dvořáka: Slovensko – Vysoké Tatry **18:05** Sedmihlásky (99. díl): Nepůjdu já za masára **18:10** Příběhy z Dobré knihy: Boháč a Lazar **18:20** Ovečky: 5. neděle postní [P] **18:45** Animované příběhy velikánů dějin: Makabejští (167–165 př. n. l.) **19:15** Absolventi: Jozef Andris [P] **19:45** Přejeme si... **20:05** Pokoj vám! – Modlitba za mír **20:30** Zahrada písničkářů 2022: Díl 1. [P] **21:10** Paměť národa – Tváře vzdoru 1989: Miloš Rejchrt [P] **21:25** Dítě 31 **22:05** Pod lampou [P] **0:10** Cvrlikání (43. díl): Caine – Mi **1:10** Noční repríza dopoledních pořadů.

### Pátek 24. 3. 2023

**6:05** Bez hábitu: Alžbětinky **7:05** Společně pro lepší společnost **7:35** V pohorách po horách: Solán – Vsetínské vrchy **7:50** Hrdinové víry (7. díl): Luboš Hruška **9:10** Flešbky – Godzone podcast (9. díl): Martin Mitro – Pápežovi by som navaril tofu s chilli **9:40** Pošta pro Holuba: Žena v církvi **9:50** Tiché hrozby – Mizející půda **10:20** Sním s Ním **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední

modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** ARTBITR – Kulturní magazín: Cyrilometodějská kaple smíření v Jeruzalémě **13:00** Vlasta Redl & kapela na Mohelnickém dostavníku **13:55** Když bolí duše **15:00** Křížová cesta: Velikonoční cesta Ježíše Krista **16:40** Mladí salesiánští misionáři 2016 – Papua Nová Guinea **16:45** Klapka: S Danuší Kubátovou **18:05** Sedmihlásky (99. díl): Nepůjdu já za masára **18:10** Příběhy z Dobré knihy: Nespravedlivý soudce **18:20** Na startu: S Jindřichem Špačkem **18:40** Dědek a jeho kreslený svět: Madam závist **18:45** Via Caritas: Rozhovory Jiřího Pavlice s Evou a Václavem Hudečkovými **19:45** Přejeme si... **20:05** Pokoj vám! – Modlitba za mír [L] **20:30** Kulatý stůl: Misie v našem světě [L] **21:55** Poletuchy: Na skok do Valtic **22:35** Dobrodružství před kamerou **23:40** Kaplani naděje: P. Václav Tomiczek **23:55** Letem jazzem (14. díl): Modální jazz **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

### Sobota 25. 3. 2023

**6:05** Bez hábitu: Pauláni **7:05** Mezi pražci (114. díl): Březen 2023 **7:50** Strýček Emu **8:00** Animované biblické příběhy: Ježíšova podobenství **8:35** Ovečky: 5. neděle postní **9:00** Bratr oheň: Vánoce v Grecciu **9:40** Godzone konferencia (6. díl) [P] **10:15** Božia zóna (4. díl): Modlitba a pohľad do tvorby spoločenstva Rieka Života [P] **10:45** Na startu: S Petrem Matyášem Cibulkou **11:10** Paměť národa – Tváře vzdoru 1989: Miloš Rejchrt **11:25** ARTBITR – Kulturní magazín: Posvátné umění v nesvaté době **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Angelus Domini **12:05** Duchovní menu: Záznam mše svaté s žehnáním kostela v Brně-Lesné **13:20** Pod lampou **15:25** P. Vojtěch Kodet – Postní obnova: Vzkříšení Lazara (Jan 11,1–45) **16:05** Verbovali a verbovali...: Strážnice 2020 **16:55** Outdoorová videa Štěpána Dvořáka – Podzimní krajina západní části národního parku Podjary [P] **17:20** Středoafrická republika – Vzpouza duchů lesů a vod **18:00** Slovo na neděli: 5. neděle postní [P] **18:20** Příběhy odvahy a víry: Svatý Serafím (7. díl): Na zemi anděl, v nebi člověk **18:50** Otazníky kolem Jana Nepomuckého [P] **19:25** V souvislostech [P] **19:45** Přejeme si... **20:05** Pokoj vám! – Modlitba za mír **20:25** Outdoor Films [P] **22:00** Jehňátko **23:40** Jak potkávat svět: S Petrem Fialou **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

### Neděle 26. 3. 2023

**6:05** Bez hábitu: Chemin Neuf (3) **7:05** Noční univerzita: Roman Cardal – Zbožnost v Sokratově životě **8:30** Otazníky kolem Jana Nepomuckého **9:00** Dědek a jeho kreslený svět: Óda na radost **9:15** Slovo na neděli: 5. neděle postní **9:35** Setkání s Komenským – Alfred Strejček **10:05** Poutníci času [P] **10:30** Mše svatá [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba Sv. otce Františka [L] **12:20** V souvislostech **12:40** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne **13:20** Muzikanti, hrajte **14:00** Outdoor Films **15:35** Jehňátko **17:10** Paměť národa – Tváře vzdoru 1989: Miloš Rejchrt **17:30** Sedmihlásky (16. díl): Vyletěla křepelenka **17:35** Ovečky: 5. neděle postní **18:00** Bratr oheň: Stigmata z Verny [P] **18:30** Strýček Emu [P] **18:40** Přejeme si... **19:00** Koncert k 80. narozeninám Petra Fialy: Brno, Besední dům [L] **20:35** Slunce v srdci **22:25** Klapka: S Danuší Kubátovou **23:30** Můj chrám: Irena Pulicarová, kostel Panny Marie Růžencové v Plzni **23:50** Polední modlitba Sv. otce Františka **0:05** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne **0:45** Kaplani naděje: Sr. Pavla Hana Martínková **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

**Pondelok 20. 3. o 18:30 hod.:**

**Kroky viery: Povolání vytvárat' rodinu**

Televízna duchovná obnova: modlitba sv. ruženca, svätá omša, adorácia. Kazateľ: Mons. Peter Beňo - nitriansky pomocný biskup.

**Utorok 21. 3. o 16:05 hod.:**

**V škole Ducha (0 tajomstve modlitby)**

Duchovná obnova s Mons. Dušanom Lukáčom, nakrútená v Kúpeľoch Nimnica.

**Streda 22. 3. o 16:35 hod.:**

**Dá sa to aj inak**

Ako správne viesť dialóg? Ako veľmi je dôležité vedieť sa počúvať a úprimne sa zaujímať o toho druhého, snažiť sa ho pochopiť? Čo v mojej komunikácii môžem robiť inak? To sú otázky, na ktoré chceme v relácii „Dá sa to aj inak“ spoločne hľadať odpovede.

**Štvrtok 23. 3. o 17:15 hod.:**

**A teraz čo? (Boh na mňa zabudol)**

Niekedy mám pocit, že Boh na mňa zabudol. Nepočuje moje modlitby, nevidím ho konať v mojom živote.

**Piatok 24. 3. o 18:30 hod.:**

**Kroky viery: Povolání k láske**

Televízna duchovná obnova: modlitba sv. ruženca, svätá omša, adorácia. Kazateľ: Jozef Čirák, OFM – františkán.

**Sobota 25. 3. o 20:30 hod.:**

**G. Moscati – Doktor pre chudobných (1)**

Giuseppe Moscati bol lekárom, profesorom, vedcom a preslávil sa svojim mimoriadnym prístupom k chudobným. Počas I. svetovej vojny viedol nemocnicu pre ranených vojakov. Vždy vedel určiť správnu diagnózu. V roku 1987 bol kanonizovaný za svätého.

**Nedeľa 26. 3. o 20:35 hod.: Tajomstvo Kristovej tváre**

Dokument Tajomstvo Kristovej tváre ponúka komplexné spracovanie všetkých dostupných informácií o relikviách spojených s tvárou Ježiša Krista.

**BREVIÁŘ PRO LAIKY**

**18. - 25. BŘEZNA 2023**

Změna v číslování breviáře: levý, nepodbarvený sloupec – dřívější vydání breviáře; pravý, podbarvený sloupec – nové vydání breviáře (2007)

| Uvedení do první modlitby dne: | NE 19. 3. |      | PO 20. 3. |      | ÚT 21. 3. |      | ST 22. 3. |      | ČT 23. 3. |      | PÁ 24. 3. |      | SO 25. 3. |      |      |      |
|--------------------------------|-----------|------|-----------|------|-----------|------|-----------|------|-----------|------|-----------|------|-----------|------|------|------|
| Antifona                       | 270       | 299  | 1324      | 1467 | 270       | 299  | 270       | 299  | 270       | 299  | 270       | 299  | 1335      | 1478 |      |      |
| Žalm                           | 783       | 881  | 783       | 881  | 783       | 881  | 783       | 881  | 783       | 881  | 783       | 881  | 783       | 881  |      |      |
| <b>Ranní chvály:</b>           |           |      |           |      |           |      |           |      |           |      |           |      |           |      |      |      |
| Hymnus                         | 270       | 300  | 1325      | 1467 | 272       | 301  | 271       | 300  | 272       | 301  | 271       | 300  | 1335      | 1479 |      |      |
| Antifony                       | 363       | 405  | 1325      | 1468 | 1167      | 1296 | 1183      | 1313 | 1198      | 1330 | 1214      | 1347 | 1336      | 1480 |      |      |
| Žalmy                          | 1137      | 1264 | 813       | 914  | 1167      | 1297 | 1183      | 1313 | 1199      | 1331 | 1214      | 1347 | 813       | 914  |      |      |
| Krátké čtení a zpěv            | 363       | 406  | 1326      | 1468 | 370       | 414  | 373       | 418  | 377       | 422  | 380       | 425  | 1337      | 1480 |      |      |
| Antifona k Zach. kantiku       | 363       | 406  | 1326      | 1469 | 371       | 414  | 374       | 418  | 377       | 422  | 381       | 426  | 1337      | 1480 |      |      |
| Prosby                         | 364       | 406  | 1326      | 1469 | 371       | 414  | 374       | 418  | 377       | 422  | 381       | 426  | 1337      | 1481 |      |      |
| Závěrečná modlitba             | 364       | 407  | 1327      | 1469 | 371       | 415  | 374       | 419  | 378       | 423  | 381       | 426  | 1338      | 1481 |      |      |
| <b>Modlitba během dne:</b>     |           |      |           |      |           |      |           |      |           |      |           |      |           |      |      |      |
| Hymnus                         | 273       | 302  | 273       | 302  | 273       | 302  | 273       | 302  | 273       | 302  | 273       | 302  | 273       | 302  |      |      |
| Antifony                       | 273       | 303  | 1327      | 1470 | 273       | 303  | 273       | 303  | 273       | 303  | 273       | 303  | 1338      | 1481 |      |      |
| Žalmy                          | 1142      | 1269 | 1265      | 1403 | 1172      | 1302 | 1188      | 1319 | 1204      | 1336 | 1219      | 1353 | 1265      | 1403 |      |      |
| Krátké čtení                   | 364       | 407  | 1327      | 1470 | 371       | 415  | 375       | 419  | 378       | 423  | 381       | 427  | 1338      | 1482 |      |      |
| Závěrečná modlitba             | 364       | 407  | 1327      | 1469 | 371       | 415  | 374       | 419  | 378       | 423  | 381       | 426  | 1338      | 1481 |      |      |
| <b>Nešpory:</b>                |           |      |           |      |           |      |           |      |           |      |           |      |           |      |      |      |
| <b>SO 18. 3.</b>               |           |      |           |      |           |      |           |      |           |      |           |      |           |      |      |      |
| Hymnus                         | 268       | 297  | 268       | 297  | 1322      | 1464 | 269       | 299  | 268       | 298  | 269       | 299  | 1331      | 1474 | 268  | 297  |
| Antifony                       | 361       | 404  | 365       | 408  | 1328      | 1471 | 1177      | 1307 | 1193      | 1324 | 1208      | 1341 | 1332      | 1475 | 386  | 432  |
| Žalmy                          | 1133      | 1259 | 1146      | 1274 | 1761      | 1982 | 1177      | 1308 | 1193      | 1324 | 1209      | 1341 | 1332      | 1475 | 808  | 908  |
| Kr. čtení a zpěv               | 361       | 404  | 366       | 409  | 1329      | 1471 | 372       | 416  | 376       | 420  | 379       | 424  | 1334      | 1477 | 386  | 432  |
| Ant. ke kant. P. M.            | 362       | 404  | 366       | 409  | 1329      | 1472 | 373       | 417  | 376       | 421  | 379       | 424  | 1334      | 1478 | 387  | 432  |
| Prosby                         | 362       | 405  | 366       | 409  | 1329      | 1472 | 373       | 417  | 376       | 421  | 379       | 425  | 1335      | 1478 | 387  | 433  |
| Záv. modlitba                  | 364       | 407  | 364       | 407  | 1327      | 1469 | 371       | 415  | 374       | 419  | 378       | 423  | 1338      | 1481 | 389  | 435  |
| <b>Kompletář:</b>              | 1238      | 1374 | 1242      | 1379 | 1242      | 1379 | 1250      | 1387 | 1254      | 1391 | 1257      | 1395 | 1238      | 1374 | 1238 | 1374 |

**Liturgická čtení**

**Neděle 19. 3. - 4. neděle postní**

1. čt.: 1 Sam 16,1b.6-7.10-13a  
 Ž 23(22),1-3a.3b-4.5.6  
 Odp.: 1 (*Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám.*)  
 2. čt.: Ef 5,8-14  
 Ev.: Jan 9,1-41

**Pondělí 20. 3. - slavnost sv. Josefa**

1. čt.: 2 Sam 7,4-5a.12-14a.16  
 Ž 89(88),2-3.4-5.27+29  
 Odp.: 37 (*Jeho potomstvo potrvá navěky.*)  
 2. čt.: Řím 4,13.16-18.22  
 Ev.: Mt 1,16.18-21.24a  
 nebo Lk 2,41-51a

**Úterý 21. 3. - ferie**

1. čt.: Ez 47,1-9.12  
 Ž 46(45),2-3.5-6.8-9  
 Odp.: 8 (*S námi je Hospodin zástupů, Bůh Jakubův je náš tvrzí.*)  
 Ev.: Jan 5,1-3a.5-16

**Středa 22. 3. - ferie**

1. čt.: Iz 49,8-15  
 Ž 145(144),8-9.13cd-14.17-18  
 Odp.: 8a (*Milosrdný a milostivý je Hospodin.*)  
 Ev.: Jan 5,17-30

**Čtvrtek 23. 3. - připomínka sv. Turibia z Mongroveja**

1. čt.: Ex 32,7-14  
 Ž 106(105),19-20.21-22.23  
 Odp.: 4a (*Pamatuj na nás, Hospodine, pro náklonnost k svému lidu.*)  
 Ev.: Jan 5,31-47

**Pátek 24. 3. - ferie**

1. čt.: Mdr 2,1a.12-22  
 Ž 34(33),17-18.19-20.21+23  
 Odp.: 19a (*Blízko je Hospodin těm, kdo mají zkroušené srdce.*)  
 Ev.: Jan 7,1-2.10.25-30

**Sobota 25. 3. - slavnost Zvěstování Páně**

1. čt.: Iz 7,10-14  
 Ž 40(39),7-8a.8b-9.10.11  
 Odp.: srov. 8a+9b (*Hle, přicházím, Pane, splnit tvou vůli.*)  
 2. čt.: Žid 10,4-10  
 Ev.: Lk 1,26-38

